

Wijziging ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

Opggericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGDIENST } TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. TEL. 4519. POSTGIRO 14574

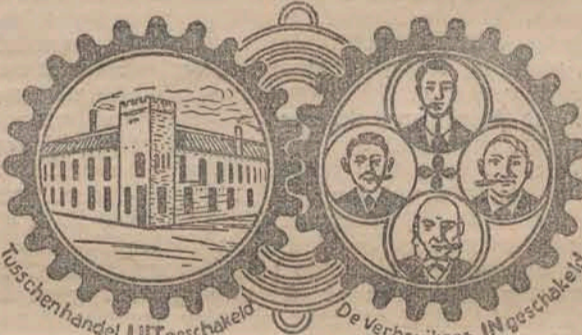
MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederland tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574; in Nederlandsch-Indië tot den Hoofdvertegenwoordiger te SOLO. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Tel. Interc. 474 en 475. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

Fa. Wed. H. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komt, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoemde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

INHOUD: Hulp aan Werkeloozen in Indië. — Ind. Tentoonstelling. — Suriname-film. — De heer W. D. H. Baron van Asbeck door de West-Ind. Kamer gehuldigd. — Indische Jaarboekjes. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. Uit de Inl. Pers. Uit de Chin. Pers. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 17 tot 24 Mei 1922.

Langs de geheele hovengalerij en in de nevenzalen zullen een vijftigtal verschillende firma's zaken tentoonstellen, welke met Oost- en West-Indië in verband staan. Er zal dus héél wat te zien zijn, maar ook te hooren, want iederen middag en iederen avond zal er iets te doen zijn. Bij de opening, die op Donderdag 25 dezer ten 2½ uur zal plaats hebben, zal het strijkje Lidadihe zich doen hooren. Dien avond zal de heer van Dalen enkele pianostukken spelen, mevrouw Aleida Röelofsen voordrachten houden, leerlingen van den heer B. Sternfeld klassieke dansen uitvoeren, mej. Fernun een Fantaisie van Scharwenka en La Coquette van Flançon Thome dansen, terwijl ook de meisjes Carla v. d. Horst en Vera Facée Scheffer een paar dansen zullen doen. Op Vrijdagavond zullen verschillende Indische dansen plaats hebben, o.a. door de leerlingen van den heer Sternfeld, door mej. M. van Bemmelen, leerling van den heer Soerjo Winoto.

Zaterdagmiddag spelen de studenten-Indologen Hawaian- en Krontjongmuziek, terwijl de heer Laibohas zijn Timoreesch instrument Sasandoe zal bespelen, begeleid door de heeren Kalomsi en van Olden.

Zaterdagavond zal er groot bal zijn en Zondagmiddag bij mooi weer kopermuziek op het terras, concert van de dames Galjema (viool), E. Heijne (piano) en mevr. Julie de Stuers (zang).

Het buffet zal uitnemend verzorgd zijn, met billijke prijzen; tusschen 12 en 2 uur is er gelegenheid, om aan de warong nassi goreng en bamie te krijgen tegen f 1 per portie en 'smiddags en 's avonds thee met Indische kwee-kwee.

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHE
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Hulp aan Werkeloozen in Indië.
H. E. S. f 10.—

Indische Tentoonstelling
In het Kurhaus te Scheveningen, 25-28 Mei 1922.

In het Kurhaus te Scheveningen zijn vele handen druk bezig om van de Indische Tentoonstelling een mooi geheel te maken. De linkervleugel van de groote Kurzaal wordt bijna geheel ingenomen door de West-Indische Afdeling, de rechterkant door een rijke keur van Oost- en West-Indische artikelen: weefsels uit alle deelen van den Archipel, prachtbatiks van Midden-Java, en ook koper-, houtsnij- en vlechtwerk, waarbij o.a. een collectie Tanagerangsche hoeden, die zeker weg zullen vliegen. H. M. de Koningin, die met het oog op de aanstaande Noorsche reis, reeds nu eenige inkoopden doet, heeft o.a. ook zulk een allerliefst hoedje voor Prinses Juliana aangekocht.

Dames-Mantels en Costumes

Nieuwe, elegante en chique modellen, prima kwaliteiten stoffen en onderispe-
lijke pasvorm, 39.-, 49.-, 59.- enz. enz. f 29.75

Costumes naar Maat f 95.-
Speciaal f 95.-

Hoeden uitgebreide collectie Parijzer creaties - alle genres - kleedzame en jeugdige modellen
Engelene Villhoed „The Dainty Hat“ speciaal . . . 2.95

Den Haag Spuistraat 8

P. M. Broekmans - Koningsplein 16-18-20 ^{hoek} Heerengracht - Amsterdam

Ladies' and Gentlemen's Tailor

Grootste en bekendste Huis van eerste klas Dames- en Heerenkleeding

Speciaal ingericht voor repatrieerenden

Kleeding naar Maat in één dag gereed

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co. Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Hilbrink
Dameskleermakerij
Gravenhage 29 Westeinde
Nieuwe Stoffen voor
Tailor-Made

Huwelijks-Uitzetten
Uitrustingen voor Indië
Luiermanden

Door onze veeljarige praktijk kunnen wij U het beste leveren, in de meest kostbare, maar ook in de eenvoudigste uitvoering. Bij elke hoeveelheid leveren wij ook:
Lingeries - Bedlinnens - Tafelgoederen
Huishoud- en Stukgoederen

Zichtzendingen, ook voor de Tropen, op iedere aanvraag franco.

Specialiteit: Tafel-, Bed- en Huishoudlinnens
voor Hotels, Restaurants, enz.
Monsters op aanvraag

Firma A. NIJLAND
FABRIEK VAN WITTE GOEDEREN
ALMELO (Twenthe)

Om goede zaken te maken
is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door **goede en voortdurende reclame.**

GEBRUIK DIT BLAD
VOOR UW
Reclamecampagne.

Suriname-film.

Met erkentelijkheid zij melding gemaakt van de ingekomen bedragen. Wij zijn nog niet, waar wij wezen moeten en, ofschoon dankbaar, nog niet voldaan. Derhalve wordt, met verwijzing naar het Koloniaal Weekblad No. 5 van 2 Februari e.v., een beroep gedaan op de offervaardigheid van hen, die nog geen gift inzonden, om deze nationale onderneming te helpen slagen. De bijdragen kunnen thans rechtstreeks worden overgemaakt aan het Algemeen Nederlandsch Verbond te Dordrecht (giro No. 38825).

De heer W. D. H. Baron van Asbeck door de West-Ind. Kamer gehuldigd.

De West-Indische Kamer hield op 18 Mei l.l. te Amsterdam eene buitengewone bestuursvergadering, teneinde haren afredenden voorzitter, den heer van Asbeck, voor diens vertrek naar Mexico te huldigen. Dat de Nederl. Regeering voor het gezantschap te Mexico den heer van Asbeck wist te winnen, kan de Kamer, overtuigd van diens buitengewone werkkraft, niet anders dan waardeeren, maar zij zelve lijdt door het vertrek van haren voorzitter een gevoelig verlies en zij kan niet nalaten te betreuren, dat de Nederl. West-Indische belangen, die thans zoo dringend de aandacht vragen, eene figuur van betekenis moeten ontberen, die noode kan worden gemist. Meer dan iemand heeft deze oud-gouverneur van Suriname blijk gegeven vertrouwen te stellen in Ned. West-Indië. Deze overtuiging heeft de oud-gouverneur niet alleen uitgesproken waar het noodig was, maar hij heeft tezelfdertijd anderen, minder vertrouwd met de West, overtuigd, dat 't meer dan tijd is om propaganda te maken voor het beginsel, dat het West-Indisch grondgebied onder Nederlandsch bestuur, uit de periode van kwijning moet worden opgeheven en eindelijk tot nieuwen bloei behoort te geraken. De West-Indische Kamer, dankbaar voor de steeds betoonde stuwkracht in het landsbelang en de aangename leiding van haren voorzitter, heeft den heer van Asbeck het erelidmaatschap aangeboden. Nadat de aftredende voorzitter voor de hem gebrachte hulde zijne bijzondere erkentelijkheid had uitgesproken, werd als opvolger benoemd de heer Mr. Dr. C. F. Schoch.

Indische Jaarboekjes.

Als de eerstelingen van eene Indische belletrie mogen aangemerkt worden die oude jaarboekjes uit de eerste helft der 19de eeuw, welke eene navolging waren van de vaderlandsche, maar een zooveel kortstondiger bestaan hadden. Ze verschenen kort nadat het oudste Indische tijdschrift, n.l. het *Tijdschrift voor Ned-Indië*, in 1838 de reeks der periodieken geopend had; ze zouden grootendeels geen twintigste van den levensduur van dien baanbreker bereiken. De *Kopist* kopieerde slechts twee jaren, het *Indisch Magazijn* leefde niet langer, *Bianglala* haalde den vierden, *Warnasari* zelfs den tienden jaargang. *Lakschmi* verscheen gedurende drie of vier jaren, de *Ned. Ind. Muzen-almanak* en de *Ned. Ind. Volksalmanak* leefden ieder slechts één jaar. Evenzoo de *Indische By*, terwijl de *Oosterling* ook een kort bestaan had, men mocht zeggen, dat de fraaie letteren op den Indischen bodem niet aarden wilden.

Evenwel had de ontwikkelde burgerij wel eene geestelijke verpoozing van noode, want de tijd der leestrommels en der stoomschepen was nog verre, en in de eenige courant, welke niet eens een dagblad was, de *Bataviasche Koloniale Courant*, behoefde men die verpoozing niet te zoeken. De jaarboekjes moesten de herinnering levendig houden

aan de vaderlandsche Muzen-Almanakken, Leeskabinetten en Stuiversmagazijnen; de auteurs, welke voor het Indisch publiek den schralen leferkost bereidden, waren voor de verschillende jaarboekjes veelal dezelfde. Men vond daar steeds dezelfde namen: J. Münnich, ds. Buddingh, mr. Tollens, dr. van Hoëvell, mr. Kool, W. L. Ritter, S. van Deventer en enkele andere.

Een van de oudste onder die werkjes was *Lakschmi*, een thans zeldzaam geworden jaarboekje dat van 1840 dagteekende. 't Was een onnoozel almanakje in een groen kartonnen bandje, in het formaat haast van een duodecimo. De titel was pretentius genoeg; 'n mooi uithangbord voor een winkel, waar weinig te koop was, naar sommigen meenden. Want zoo was de naam van de godin der schoonheid en bevalligheid uit de Hindoesche mythologie, de gemalin van Vishnoe. Gelijk de Aphrodite der Grieken en de Venus der Romeinen, liep de mythe ook haar uit het schuim der zee geboren worden; voor de oude Ariërs was zij „Venus Asparté, fille de Ponde amère. Als het ideaal van vrouwelijke schoonheid kwam zij telkens voor in de zangen der Indische dichters; en geen bevallig Hindoe-meisje, dat door haren minnaar niet met *Lakschmi* vergeleken werd. Ook op Java stonden eenmaal hare beelden en hare altaren. Omstreeks het jaar 1840, 't zelfde waarin het gelijknamige jaarboekje verscheen, werd in de residentie Kedoe een metalen beeldje van deze godin opgedolven, dat haar voorstelde in staande houding, tot den gordel naakt, de *makota* of kroon op het hoofd, de *oeparita* of heilige bandelier om het lijf, getooid met enkelingen en gordelsieraden, terwijl zij een symbolisch voorwerp, op een hoorn des overvloeds gelijkende, in de rechterhand hield.

Inderdaad werd zij tevens als *Mangola Dewa*, d.i. als godin van den overvloed beschouwd. Maar die overvloed was bij het naar haar genoemde jaarboekje zoo problematisch, dat men zonder een aanzienlijken bijslag aan Europeesche lettervruichten, den hoorn niet had kunnen vullen. En na drie jaren tijds waren er zoo weinig medewerkers en zoo weinig lezers meer, dat deze godin des overvloeds, die als patronesse op het schutblad stond uitgeteekend, aan verval van krachten bezweek. De redactie had de uitgave bij het publiek ingeleid met de regels:

„Wij hebben door den naam van *Lakschmi* slechts willen verzekeren, dat wij onze ijverigste pogingen niet zullen sparen om dit jaarboekje aan de beminnelijke Godin te wijden en het ideaal van schoonheid en bevalligheid, dat zij ons voor oogen stelt, hoe langer zoo meer nabij te komen.”

Met dat al leefde deze papieren gemalin van Vishnoe slechts van 1840 tot 1842. Toen kwam *Shira* de verdelger en zond haar de grens over, waar het bestaan ophoudt; voor menschen en voor jaarboekjes. Enkele gedeelten van den schralen inhoud gaven intusschen een indruk van de samenleving dier dagen, en wierpen als 't ware een schamplicht op de Indische toestanden, gelijk ze zich voordeden onder het bestuur van den gouverneur-generaal *ad interim* C. S. W. van Hogendorp. Er was daar b.v. een *anonymus* aan 't woord, die zich „*Kabenaran*” teekende; een naam, dien de schrijver eener Hollandsche *Arcadia* alicht met „*Warmond*” vertolkt zou hebben. Deze gaf eene voorstelling van een dier openbare veilingen, welke van ouds een zoo sprekenden trek vormden in het dagelijksch leven, maar in dien oudgastentijd een anderen stempel droegen dan heden ten dage. Hij stelde zich den lezer voor als nieuweling; van daar dat zoo'n vendutie hem aanstonds stof tot vergelijking moest geven, wanneer hij er zijne vaderlandsche geheugenissen bij ophaalde. Dezelfde handeling, maar onder welk een ander aspect!

In Nederland een-besloten lokaal, waar des winters een reusachtige kachel rood staand, de reeds onzuivere atmosfeer moest doorgloeien. Waar op een enkele rij banken, aan weerszijden van een lange tafel, de eerstgekomenen hunne plaatsen hadden bemachtigd en de overige koopers in drommen daar achter stonden. Waar een allegaartje van uit-

KON. ERK. PITMANSCHOOL
Staatsblad 37.
DEN HAAG, Regentessepl. 26 - Mauritsweg 30, ROTTERDAM

Stenografie, Machineschrijven, Talen, Correspondentie, Boekhouden, Staatsinrichting. 172

KANTOOR- en HANDELSOPLEIDING.
Directeur-Gen. T. v. D. VEEN.

PERRY & CO.
AMSTERDAM - ARNHEM - 's-GRAVENHAGE
UTRECHT - GRONINGEN

129
HUTKOFFERS

HESSELS & MAK'S

Valeriusstraat 44 - DEN HAAG - Tel. H. 3730

1ste klas Fabrikaten Confectieschoeisel
Nuis 1ste rang voor Luxe-
en Orthopaedisch Schoeisel naar maat ¹⁵

Protectie van voornaamste H. H. Medici hier te lande

draagsters, beunbaasjes, opkoopters, makeiaartjes, burgerluidjes en de nooit ontbrekende kinderen Israëls tegen elkander opboden. Waar farschebeende pakhuisnechts de voorwerpen met geroutineerd armezwaai op de tafel ploften en aanstonds tal van magere grijphanden in een veeren bed woelden, of vingers krom als klauwen een kleedingstuk betastten. Daar zag men wijven, met een vuurtest onder de kleumende voeten, loeren op een koopje; en kerels met stroo in de klompen hoorde men krakeelen over de vraag of het laatste bod „vóór of na den slag” was. Daarbij een kruisvuur van grappen — maar welke! Zoo ze gekruide waren, 't was waarlijk niet met attisch zout. En meestal ontbrak het zout geheel. Voltaire zei eens van de Franschen, dat ze niet „la tête épique” hadden (hij heeft het bewezen door de *Henriade* te schrijven, zei een criticus) van den kleinen burger, voor 't minst van den klompenadel in Holland had men mogen zeggen, dat zij niet „la tête comique” hadden en allen zin misten voor scherts van goeden huize.

Zoo er in dit opzicht al eenige overeenkomst was tusschen Oost en West — want ook eene Indische

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hier van ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, Haulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den Heer Mr. K. FAUSER te Solo (Java).

vendutie was geen leerschool voor fijne humor — het onderscheid tusschen een Hollandsch en een Indisch publiek moest een nieuwing als Kabenaran wel opvallen. 't Begon al bij den ingang. Ik zag, zoo verhaalt hij, een kerel met een kleur als juchtler op het erf staan, die uit alle macht op een koperen bekken sloeg, en in 't verkoopshuis eene polijglotte menigte in diverse huidtinten, van vaalwilt tot aan de kleur van den natten grond (*lemah teles*, gelijk de Javaan van zeker soort paarden zegt.) Zouden deze allen koopers zijn? — dan moet zoo'n vendutie een goudmijntje wezen.

Maar de oudgast, die hem tot leidman dient, zal 't hem anders uitleggen. Gelijk Sterne de reizigers klassificeerde, zoo doet hij 't de bezoekers eener Indische veiling. De Engelsche humorist onderscheidde: ledige, onderzoekende, leugenachtige, hoogmoedige, ijdele, zwaarmoedige reizigers; als tusschensoorten de reizigers uit noodzakelijkheid, de misdadige en slechte, de ongelukkige en onschuldige, de eenvoudige en 't laatst de sentimenteële reizigers. Daartoe behoorde hij zelf; of hij zou zijn Sentimenteële Reis niet geschreven hebben. De Indischgast is met de determineering van vendutie-bezoekers zooveel eerder gereed. Hij onderscheidt ze in koopers, verkoopers, vendugangers, koopzieken en leegloopers.

„Daar staat er een van de eerste soort” — en hij wijst den baar een jonkman, die in de Catsiaansche huwelijksfuik gaat glippen, die afkomt niet op die gongslagen, maar op de advertentie in de *Bat. Kol. Courant*, en hier wezen moet omdat hij zich gaat inrichten. Dicht bij hem staat er een van de tweede soort, ofschoon hij zich tracht voor te doen als behoorde hij tot de eerste. Hij is nl. beducht, dat zijn ingestoken goed geen voldoende prijzen zal halen en geeft zich daarom de houding van een gragen koper. Straks zal men hem z'n inferieure waar hooren opvijzelen. 'n Soort van *gangmaker* derhalve. En 't blijkt wel dat de oudgast, die al zooveel venduties afgeloopen heeft, een vasten blik bezit om den schijn van het wezen te onderscheiden, wanneer bij 't inzetten der panden de man aan 't opjagen gaat. Maar hij zorgt wel, dat hij niet aan zijn eigen bedorven factuurtjes blijft hangen.

„Ook dat kleine mannetje”, zoo gaat de cicerone voort, „is met geen ander doel hier gekomen, dan om z'n perceeltje, dat na afloop der commissie-vendutie in veiling komt, eens op te jagen. Maar denkkelijk zal hij er mee blijven zitten, zoo goed als

The English Sport Stores

Frederik Hendriklaan 85

The Hague

Sport articles and clothing of every description

den vorigen keer. En die lange naast hem behoort tot het ras der vendugangers. Dat zijn de vaste klanten die, evenals de uitdragers in 't vaderland op den loer staan of er ook iets ver beneden de waarde van de hand gaat. Eerst dan komen ze uit den hoek. De vendumeester kent ze allen, van haver tot gort. Hij weet ook hoe zwaar ze wegen, d.i. tot hoever hij hen kan laten bieden. Ze koopen alleen om weer te verkoopen, en zijn er dus in den regel beter aan toe dan de koopzieken, die voor zichzelf koopen. Maar veelal dingen, die ze niet noodig hebben. 't Zijn stumpers, welke men beklagt en niet navolgt. Het dreinerig geluid van het koperen bekken werkt elektriseerend op hen; die tonen: *brènnng! brènnng!* zijn hun liever dan eene Nocturne van Chopin. Het gezicht van een oolijke Japansche snuisterij heeft op hen eenigszins de uitwerking als op een gastronom het gezicht van een Hamburger rib met Hollandsche bloemkool. Ze watertanden, die ongelukkigen! Al waren ze op weg naar het sterfbed van hun besten vriend en ze hoorden dat *brènnng! brènnng!* ze zouden aanstonds naar de vendutafel sluipen, om eventjes mee te bieden. Ik ken er, die zich op die manier bijna geruineerd hebben; één b.v., die zooveel klokken kocht, dat hij ze op 't laatst in zijn keuken en dispens heeft moeten hangen. Hij herinnert mij altijd het historisch geval van Jan Michels, bijgenaamd majoor Jantje, omdat hij majoor van de Papangers was geweest. Onder den buit, dien hij van een onzeker aantal boedel-, commissie- en executoriale venduties had meegesleept, behoorden ook ongeveer vijftig uurwerken, spelende, slaande, koekoek-roepende, of alleen maar tikkende. Hij had er zeker meer dan keizer Karel V in het klooster San Yuste poogde te reguleeren. En als klokken-monomaan was hij de eenige niet.

Leegloopers beschouwen eene vendutie als een koffiehuis in de open lucht. De Indische verkooping hebben hunne habitués zoo goed als in Europa de schouwburgen. Die luidjes wenschen alleen den tijd te vermoorden. Zij komen er om bekenden aan te treffen en met deze die schuiterpraatjes te houden, die *kabar angin* in de wereld te brengen, welke in de Oost niet van de lucht zijn. Iedere vendutie is min of meer een Chineesche kerk.

„De bank is wrak, meneer!” hoorde men op dit oogenblik een makelaartje tegen een anderen Europeaan zeggen, met wien hij een z.g. divan stond te bekijken. „'t Is een bank uit den tijd van Daendels; 't lijkt wel *bako-hout*. Het stuk zit slecht in elkaar; 't is niets waard, en ziet u, die gaatjes? De worm, meneer, de houtworm!”

Kabenaran kwam er bij staan, en onderzocht. Geruimen tijd was hij bij de schrijnwerkerij geweest en nu zag hij aanstonds, dat het materiaal, stevig d'jatihout, nog gaaf was, dat de zwaluwstaarten der verbindingen goed in elkaar zaten, dat nergens een breuk of zwakke plek te zien was. Van daar dat hij vrijheid vond om met beslistheid te zeggen.

„Die bank is wel oud, maar er mankeert niets aan.”

Doch terstond troonde de oudgast hem weg van de plek. „Bemoei er u niet mee; 't geeft maar *soesah*. Als die man zegt dat de bank wrak is, dan is 't omdat hij ze wrak wil hebben. Nl. omdat hij den ander wil afhouden van iets, wat hij voor zichzelf begeert. Dat zijn de Indische *Geschäftskniffe*.”

„De sleutel van de brandkast!” hoorde men thans den vendumeester roepen. „Wie heeft den sleutel van de brandkast?”

„Wat is dat nu?” vroeg Kabenaran.

„Och, hij bedoelt die kleine brandkast, daar in den hoek. De verkooper heeft er met opzet den sleutel in laten steken, opdat liefhebbers zich van de richtigheid der sluiting zouden kunnen overtuigen. Een brandkast, waarvan het slot niet werkt, is evenmin *lakoe* als een pendule die niet loopt. Maar hij is niet bedacht geweest op de streken van John Chinaman. Waarschijnlijk heeft de een of andere Chinees den sleutel *wegstibitz*, met de bedoe-

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
Salon de Rafrâichissements 185
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Toko Bogor

Suezkade 122b

Tel. M. 3472

Steeds het beste voor de Rijstafel

Java Thee
China en Ceylon Thee

Zeer voordelig

Directe aanvoer

Noodigt beleefd uit tot een bezoek aan onze stand op de

Indische Tentoonstelling

in het Kurhaus te Scheveningen.

Voorstelling van eene Indische Toko.

GROTE SORTERING
LINGERIE EN
Huishoud-
GOEDEREN

INDIESE UITRUSTINGEN
HUWELIKSUITZETTEN

v. s.

GERZON

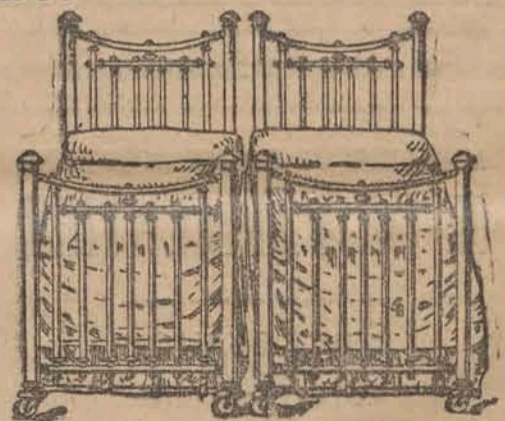
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GRONMARKT 34, over de Prinsstraat.

TELEFOON H. 2120

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8¹/₂—12¹/₂ en van 2—6 uur.

Adverteeren doet verkoopen.

Firma AUG. SAVELKOUL

Heerenkleeding naar Maat

Indische Uitrustingen

BATAVIA - BANDOENG - SEMARANG - SOERABAYA
AMSTERDAM, Singel hoek Heiligeweg.

Vraagt geïllustreerden Catalogus

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe

Leden aan.

Behalve GOED BROOD

wordt U een dividend

van 5 % gewaarborgd.

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
Noordwal 4, Tel. 2481

Filiaal: ARNHEM
Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

ling dat bij de opveiling een brandkast zonder sleutel en met een suspect slot ver onder de waarde zal weggaan. Dan koopt hij ze; en hij weet wel waar Petrus den sleutel heeft."

Zoo kon *Lakschmi* aan de nieuwelingen, de *Kabenaran's*, nog wel eens een nuttigen wenk geven in zake Indische toestanden. Of ook hen voorlichten omtrent de wijze, waarop in 't binnenland zoo'n vendutie gehouden werd. Daarover bevatte een andere jaargang een schets, die misschien uit dezelfde pen gevloeid was. In elk geval, ook hier was een *anonymus* aan 't woord; maar iemand, die blijkbaar al veel meer dan den traditioneelen *picol* rijst gegeten had.

Er was een landheer gestorven, die als scheepjongen in Indië was gekomen. Derhalve lang geleden; zulke landheeren begonnen in 1840 reeds schaarsch te worden. Deze was echter nog zoo'n agrarische tachtigponder geweest. Hij had in zijn jonge jaren meer dan een reis van Bontekoe meegemaakt, hij had aan boord gepokt en gemazeld, hij had, als „verstekeling” aan wal gebleven, gekocht en verkocht totdat hij zich een kapitaaltje, daarna eenig grondbezit had verworven. Nl. in een tijd toen het gouvernement, ten einde het geld te vinden om de regeeringsmachine aan den gang te houden, perceelen grond liet opveilen alsof 't zeebeschadigde factuurtjes waren. Zoo kwamen de befaamde particuliere landerijen in de wereld. Chineezzen 't meest namen toen hun kans waar, maar ook koopkrachtige Europeanen — en welke Europeanen! Een luitenant-gouverneur als *Stanford Raffles*, een gouverneur-generaal als *Daendels*, residenten van de *Preanger*, generaals van 't leger en *Bataviasche* mandarijnen kwamen op de lijst der koopers voor. Niet altijd om hunne gronden zelf te exploiteeren, maar vaak om ze met een slordige winst weer te verkoopen. Toen *Raffles* zich in Engeland moest verantwoorden, noemden directeuren van de *Engelsche O.-I. Compagnie* die vervreemding van staats eigendom *a questionable proceeding*. En ook de Raad voor de *Aziatische Bezittingen* in Nederland, opvolger van de *Loffelijke Compagnie*, keurde de zaak af. Maar de koopers bleven daarom niet minder in het bezit van hunne grondeigdommen, met de opgezetenen geprest tot slecht betaalden of onbetaalden arbeid en speelden er den baanderheer.

In die dagen had ook de voormalige „zwabber” een perceel van dertig mille gemijnd en later met een aangrenzend perceel vergroot. Daar boerde hij voordeel; bij zijn sterven had het land de waarde van anderhalve ton. En nu zou er vendutie gehouden worden, volgens de advertentie in de *Bat. Kol. Courant*, van meubelen, paarden, wagens, slaven en slavinnen, materialen, producten, en hetgeen verder te voorschijn zou worden gebracht. Hetgeen er achterbaks werd gehouden, daarvan zouden de huisslaven weten mee te spreken; inzonderheid wat de provisiën, de *perkara blik blik* betrof. Doch in het veen ziet men op geen turfje.

Erfgenamen waren eene inlandsche dame en een „partij kinderen”; moest hier wellicht gedacht worden aan het spreekwoord en de spoeling? Hoeveel kinderen er wel waren, wordt in *Lakschmi* niet vermeld, doch de schrijver wil het doen voorkomen, als werd hier de Indische traditie bestendig, welke den oudgast-landheer liet leven zooals een Javaansche vorst in zijn kraton leefde, met een onzeker aantal bijwijven en kinderen. Doch was dit niet tevens de traditie in Europa, in de dagen van het *droit de seigneur* en van den Duitschen *Serenissimus*? Wist de geschiedenis niet te verhalen van vorsten in den trant van dien koning van Polen, August de Sterke, die vooral sterk was in het „procreëren” van kinderen, wier aantal op 354 werd begroot? Bijkans had hij ze kunnen nummeren naar de dagen van het jaar. 'n Jongetje ingeschreven onder den naam van *Tigaratoes-limapoe-loe-ampat*, op z'n Poolsch — waarom niet? Indische landheeren vergrootten het aantal hunner z.g. speelkinderen somtijds nog met 'n paar aangename kinderen (*anak mas*). Doch dit zag men meer

gebeuren bij ontstentenis van eigen kinderen, en recht op de erfenis hadden ze niet. Tenzij dat ze gelegitimeerd waren, zooals b.v. de vier kinderen, welke de gouverneur-generaal v. Imhoff bij eene Bonische slavine verwekte.

Deze vendutie was een buitenkansje voor den man, dien Sterne met zijn *inquisitive traveller* bedoelde. Want voor onderzoeklievende personen lag hier een tamelijk ruim veld open. Men zag er de uitkomsten van de verzameloede des overleden, collectionneur op zijn manier, die eerst had gekocht om te verkoopen; daarna, man in *bonis* geworden, om te bezitten. Men zag er behouwen klipsteenen afkomstig van het gesloopte Kasteel van Batavia, op sommige waarvan als waarmede de dooreengeslingerde letters V. O. C. (Vereenigde Oost-Indische Compagnie) nog zichtbaar waren. Voorts *djatibalken* en uitgesneden wapenborden, die behoord hadden tot de eveneens gesloopte *Hollandsche Kerk*. Tusschen deze zeer christelijke oudheden stonden *Hindoe-beelden* in de wildernis gevonden. Er waren vele oude wapenen: ruiterspistolen, hellebaarden, pieken, schilden, stormhoeden, musketten, krissen, enz. En ook gelijk dat op een landgoed in den ouden stijl verwacht kon worden, een paar halfponder-kanonnen, waaruit bij feestelijke gelegenheden werd „*losgedonderd*”. Blijkbaar was deze man een dier landbouwindustrieelen van den ouden stempel geweest, welke *Multatuli* eenmaal kwalificeerde als baron. „Want zoodanig,” schreef hij, „is het standpunt, dat de vrij-arbeider in de binnenlanden onmiddellijk tracht in te nemen, en ook inderdaad verovert. Het kasteel, de burg, heet *Gedong*. De eigenaar *toewan tanah*, d.i. landheer. Onwillekeurig neemt hij daarvan in den mond des volks den naam aan. Zijn kinderen zijn jonkers en freules van 't slot. Er zijn er, die een vlag hijschen. Sommigen zetten een paar veldstukjes voor de warande, of ter weerszij van de oprijlaan. Enz.”

Die veldstukjes stonden ook hier en zouden gewis een koper vinden onder landheeren, die zoo'n hoogheids-embleem nog niet hadden. Voorts zag men er een voorraad ijzeren kettingen, ijzeren hoepels, karrewielen, kruiken klapperolie, verfwaren, buffelhuiden, ledige kisten, bamboewerk, en alles wat behoort tot den „*ommeslag*” eener landelijke onderneming, waar men den ambachtsman maar niet terstond naast de deur heeft, waarmede men zoo vaak op *selfhelp* is aangewezen. En te midden van al dien rommel trof men dan weer de *gipsen borstbeelden* aan van *Koning Willem II* en *Caribaldi* — „*bien étonnés de se trouver ensemble*.”

Ook op den inboedel binnenshuis was de stempel der oudgasterij gedrukt. Daar stonden onder oudmodische stolpen oudmodische pendules, met koperen astraal-lampen, gelijk ze eenmaal in de oude Indische couranten geadverteerd werden. Men trof er muurlustres aan en kandelabers van het oudwetsch fatsoen; gravures, die het beleg van *Sebastopol* en de vlucht van *Mazeppa* te zien gaven, groote koperen kwispeldoors conform aan die uit een regentsdalem, meubels van gesneden ebbenhout, zwaar en lomp van makelij, gelijk ze eenmaal uit het *Bataviasche* Ambachtskwartier te voorschijn kwamen en tal van klokken. Een daarvan had het Oordeel van *Salomo* als mechaniek op de wijzerplaat; het zwaard van den beul ging nog rijk-tik! op en neer, en *Salomo's* scepter volgde de beweging, rijk-tik! en de gevouwen handen van de moeder, de echte, hieven zich ook op en neer, rijk-tik! — denkkelijk omdat alles aan dezelfde spij vastzat. Doorgehakt zou het kind hier niet worden, zoo min als in het bijbelsch verhaal.

Ofschoon de inboedel omvangrijk is, 't zal geen residentsvendutie worden, die minstens drie dagen duurt — zoo heeft de venduhouder gezegd. Maar er wordt hier dan ook geen pressie op de koopers uitgeoefend, gelijk bij die hoofdamteloosheids-venduties uit den (niet-goeden) ouden tijd, waarvan *Eckart* in zijne *Indische Brieven* verhaalt. Zoo hier Inlandsche hoofden aanwezig zijn, ze kor

Gevraagd in alle plaatsen,

DAMES met eenige aanleg voor Teekenen of Schilderen, om in ons eenvoudige Batikschilderen en Lintrikwerk les te geven en onze batikverven en toebehooren te verkoopen.

Firma TENZER, telefoon 4229, Fabriek van Batikverven, opgericht 1887, Noordeinde 139b. Den Haag.

Fa. A. C. LINSCHOTEN

Fred. Hendriklaan 211 Telef. Schev. 47

COMPLETE KEUKENINRICHTINGEN.

Gas- en Kolenfornuizen. Huishoudelijke Artikelen. Electricische Ornamenten. Strijkijzers. Comforen. etc. BADEN & GEIJERSERS.

Zendingen naar O. en W. onder gar. en gaven overtocht

Grand Vins Vieux Bordeaux (Mise du Château)

JOS. BROUWERS

Wijnhandel - Engros en Detail

Kantoor: Noordeinde 202

DEN HAAG

TEL. H. 4013

ACADÉMIE DE DANSE MODERNE N. DE PARMENTIER

Spreekuren
van 12-2 uur

BEZUIDENHOUT II

DEN HAAG

Adverteeren doet verkoopen.

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162A.

TEL. 4782.

DEN HAAG.

men uit eigen beweging, omdat ze den overledene van nabij gekend hebben en nog wel iets uit dien boedel (lieft voor 'n prijsje) mee willen nemen. Maar niet omdat ze, gelijk bij zoo menige ambtenaarsvendutie, door den regent zijn opgeroepen om *acte de présence* te maken. „Ik heb,” zegt genoemde schrijver, „een controleur bij de statistiek gekend, die bij zijn vertrek de hem ondergeschikte mantri's officieel opriep voor zijne vendutie. Het ressort van een controleur bij de statistiek strekte zich uit over eene geheele residentie; deze lastgeving was (wegens de afstanden) voor die arme drommels dus nog bezwarender dan in andere soortgelijke gevallen.”

Verder leest men, ter zake van eene residentsvendutie: „Bijna alle inlandsche ambtenaren waren als het ware op contributie gesteld om het een of ander te kopen. God weet dat zij niet om niet de hun toebedeelde voorwerpen bekomen hebben. Vaak heb ik zaken als waardelooze trekpotten voor f 50 zien verkoopen, of liever opdringen, aan koffiepakhuismeesters met een traktement van f 30 à f 50; niet-loopende zilveren horloges voor f 25 aan mantri's of schrijvers met niet veel meer maandelijksch traktement; onbruikbare prullen, die zij wel lachend in ontvangst moeten nemen (dat wil nu de Javaansche etikette, of ijdelheid, of vrees), maar waarvan de betaling hun, als zij tot geen verkeerde praktijken hun toevlucht nemen, bijna onmogelijk is. Regenten achten het een soort van plicht op de vendutie van een resident voor een f 100 te koop en ik heb er gekend, die door hunne vrienden hiervan niet af te brengen waren, hoewel zij onder schulden gebukt gingen. Wel is het reeds lang geleden, dat een resident voor eigen rekening goederen liet komen van een der hoofdplaatsen, om die in het openbaar te doen verkoopen en met de noodige pressie te doen koopen door aan hem ondergeschikte inlandsche ambtenaren. De vlieger zou, althans op Java, nergens meer opgaan, dien een veertigtal jaren geleden (omstreeks 1848) een venduschrijver ongestraft kon oplaten, door n.l. de inlandsche crediteuren twee- en driemaal eenzelfde venduschuld te doen betalen; de tweede en derde maal natuurlijk ten eigen bate. Maar andere, minder frappante knoerijen, worden nog ongestraft gepleegd, en openlijk.”

(Wordt vervolgd.)

vlootbouw komt hier op neer, dat de minimum-tijd verlengd wordt.

De Dir. van Fin. *Bodenhausen* gaf cijfers aangaande de tegenvallers op de begrooting. Het verboden evenwicht van de begrooting-1922 wordt aanzienlijk verscherpt door de tegenvallers met de inkomstenbelasting, de productenbelasting, de accijnzen, de bruto-opbrengst van tin en kolen, der S. S. en van de P. T. T., welke f 40 miljoen minder dan de raming zullen zijn. De tinprijzen van de begrotingsraming ad f 150 zijn teruggezakt tot f 95; de Ombilinkolen van f 23 tot f 19. De tegenvaller met de inkomstenbelasting valt zelfs bij benadering niet op te geven. De productenbelasting zal f 10 miljoen tegenvallen en de accijnzen meer dan f 9 miljoen.

De Volksraad heeft, noodgedwongen, de voorgestelde wijziging aanvaard.

De Volksraad en de Vloot.

D. Loc. interrumpeert: De Volksraad heeft, overreed door de financiële argumenten der regering, genoegen genomen met het plan om den termijn voor aanbouw van doode weermiddelen van 6 op 10 jaar te verlengen. Maar tegelijk vereenigde hij zich met 22 van de 36 uitgebrachte stemmen met een motie-den Hollander, om inzake de vlootplannen nog tijdens deze zitting der Staten-Generaal een beslissing mogelijk te maken, uit overweging, dat Indië's belang dringend eischt een vasten grondslag voor de maritieme politiek.

Hiermee greep hij deze gelegenheid aan om, tegenover misplaatst vertrouwen in de factische resultaten van Washington, te getuigen, dat Indië voor zijn handhaving meer dan aan diplomatieke verklaringen, aan de kracht van eigen wapenen hecht.

„Plotselinge opkomende moeilijkheden zullen nimmer geheel te voorkomen zijn. Verwaarloozing van de verdediging van Indië zou zelfs een toestand in het leven kunnen roepen, die op de politieke verhoudingen storend zou kunnen inwerken en waarvan de gevolgen niet zijn te overzien”. Zoo schreef de Regeering in haar memorie van antwoord, zeker niet zonder dr. Moresco, den vice-president van den Raad van Indië, die rechtstreeks van Washington kwam, hieromtrent bijzonderlijk geraadpleegd te hebben.

De Volksraad heeft met groote meerderheid deze meening onderstreep en dit heeft ons, die nog kort geleden waarschuwden tegen overschatting van Washingtonsche resultaten, de voldoening geschonken, dat bezonnenheid bij Regeering en Volksraad de overhand behield en men door den nood van het heden, de toekomst niet uit het oog verliest.

De *Del. Cri.* betoogt, dat de beslissing van den Volksraad inzake de vlootplannen geen verwondering behoeft te wekken, wèl echter een kleine teleurstelling. De sterkste politieke fractie in den Volksraad heeft zich zelfs door de tijdsomstandigheden niet tot verdere concessies laten verleiden, dan die de Regeering voorstelde. Die aanvaardde zij en dan nog onder het uitspreken van teleurstelling, terwijl daaraan werd verbonden een zweeps slag voor de Hooge Regeering in Nederland, om toch vooral spoed achter de uitvoering der plannen te zetten.

De P. E. B. is ongetwijfeld de partij, die onder zijn vandel het grootste deel der Europeesche bevolking van Indië vereenigt, maar toch vreest het blad, dat zelfs een goed deel van zijn eigen leden niet accoord zullen gaan met de houding der fractie in den Volksraad. Immers, onder die leden zijn er te velen, die dag uit in zoo nauwe aanraking komen met de gevolgen der huidige economische inzinking en met de door de Indische Regeering gevolgde belastingpolitiek tevens, dan dat we zouden mogen aannemen, dat zij, als belastingbetalers, niet voor uitstel der vlootplannen zouden gevoelen.

Het blad is ook nog lang niet overtuigd, dat de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging uit deze

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De vlootwet in den Volksraad.

Den 24en Maart diende de Regeering van antwoord bij monde van den Regeeringsgemachtigde dr. Schrieke, wiens maidenspeech uitstekend werd ontvangen. Dr. Schrieke behandelde den vorm, waarin het advies van den Volksraad is gevraagd, den aard van het overleg met het opperbestuur, de beteekenis van de Washingtonsche conferentie en het doel van den vlootbouw.

De Volksraad heeft vrije keuze wat den vorm van het advies betreft, terwijl het budgetrecht van den Volksraad onaangetast blijft.

De Indische Regeering had de keuze tusschen een suppletore begrooting of een voorstel aan het opperbestuur om de cijfers in het vlootplan te veranderen. Het laatste werd gekozen. Spreker ontkende, dat zulks niet in overeenstemming met het Nederlandsch staatsrecht zou zijn.

Op alle gemaakte supposities omtrent het overleg met het opperbestuur kan niet worden ingegaan. Spreker wees er op, dat de vier mogendheden op 13 Dec. 1921 verklaarden te eerbiedigen Nederland's insulair gebied in den Pacific, maar er is geen sprake van een tractaat, noch van garantie.

Het doel van den vlootbouw is de onaantastbaarheid van Indië te waarborgen. De wijziging in den

F. C. DE BRUYN
eenigst adres voor de bekende
„Parakan Salak” Thee,
f 1.00 per pond.
NEEMT PROEF.
Danckertstraat 43. Tel. M. 4088 en M. 4089

BREDA Bredasche Luxebroodfabriek BREDA
Telefoon Lange
No. 72 **F. 't SAS** Brugstr. 10
Hoffeverancier
beveelt zich beleeft aan voor de levering van alle soorten
BROOD, BESCHUIT, LUXEBROOD, BANKET,
ONTBIJTGOEK, KOEKJES, enz.
Alles eigen fabrikaat en van de beste grondstoffen vervaardigd.

HOFLEVERANCIERS.
Wed. H. RAHDER & ZOON
Wijnhandelaren
Filiaal: 's-Gravenhage
Hoofdkantoor: Amsterdam
Filiaal: Arnhem
Filiaal: 100 Gorinchem
Heemskerckstr. la Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vismarkt
Tel. H. 3493. Interc. Tel. 339. Tel. 280. Tel. 61.
Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale conditiën.
Champagne Charles Rivart
Maison Fondée 1850 Rheims
JOS. BROUWERS
Wijnhandel - Engros en Détail
Kantoor: Noordeinde 202
DEN HAAG Tel. H. 4013

Wist U
dat wij drukken het Tijdschrift
NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW
En ook
het bekende blad van Architect
ED. CUYPERS
HET HUIS OUD EN NIEUW

Dit bewijst
dat wij naast Handelsdrukwerk ook
eerste klas Kunstdruk kunnen vervaardigen.
N.V. Drukkerij ten Hagen
Nobelstraat 20 Den Haag Tel. H. 474.

MAISON H. SIMONS
Mantel- en Costuummagazijnen 189
HEULSTRAAT 13 naast „Boeatan”
en NOORDEINDE 17a.
zijn steeds voorzien van het
NIEUWSTE op het gebied van
DAMESKLEEDING
Goede pasvormen. Solide Stoffen. Billijke prijzen.

E. ARNOUITS
tegenover
DE BONNETERIE

Regenjassen
Sport-Costuums
Heeren-
Mode-artikelen

BESCHIKBAAR.

Hotel-Café-Restaurant
„Boschhek”
Tel. B. 606 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel
Centrale Verwarming
Warm- en Koudwaterleiding
Kegelbanen Tennisbanen
Garage met werkplaatsen

Dagelijks van 6 tot 10 uur
DINER.

Voor Hotelgasten en Bezoekers
heeft „Boschhek” Luxe Auto's
disponibel.

Adverteeren doet verkoopen.

Grand Hotel Restaurant „ALLARD”
Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692

*Alle Kamers zijn voorzien van Koud-
en Warmwateraanleg.*

Huis van den 1sten Rang

uitspraak de conclusie zal trekken, dat Indië nu als één man vraagt om zoo spoedig mogelijke uitvoering der vlootplannen, er letterlijk naar zit te snakken. Want dat is het geval niet. Stellig niet. Heel Indië vraagt allereerst naar een belasting-politiek, die het de bedrijven weer mogelijk zal maken te ademen en zich te ontwikkelen. En heel Indië begrijpt, dat er op deze wijze van een noodzakelijke vermindering der belastingen al heel weinig zal komen.

Volgens de N. Soer. Crt. — van 25 Maart — kan, waar zooveel spanning in de wereld heerscht, Nederland niet gerust zijn wat betreft de veiligheid van zijn koloniaal bezit. Het moet dus iets doen, tenzij financieele onmacht dit verhindert. Dit is een zaak van de Regeering. De Volksraad heeft zijn plicht gedaan.

Men kan niet beweren, dat de Regeering een onedel spel heeft gespeeld: aandringen op goedkeuring der gewijzigde vlootwet en tegelijkertijd aan den Volksraad de gegevens omtrent den financieelen toestand onthouden. Integendeel, ze zijn verschaft: sober, maar..... ontmoedigend. Op deze kwestie zal het blad thans niet verder ingaan. De Volksraad heeft goed gehandeld door het ontwerp aan te nemen. De beslissing berust verder bij de Staten-Generaal; de Volksraad had slechts te beoordeelen, of Indië nog langer onverdedigd mag blijven en het antwoord luidde ontkennend.

Maar in de Tweede Kamer zal de minister met nog meer cijfers moeten komen! Hem zal gevraagd worden, hoe hij de gelden voor de uitvoering der plannen denkt te vinden. Van het al of niet bevredigende van dit antwoord hangt het lot van de vlootwet af.

De wijze van behandeling door den Volksraad, waar kort en zakelijk is gezegd hoe men over de kwestie denkt, moge in de Tweede Kamer navolging vinden!

Korte mededeelingen.

De spoorlijn van Solo naar Wonogori van de N. I. S. is geopend.

De echtgenoot van den regent van Bandoeng hield voor een studentenvereniging aldaar een lezing over de Menangkabausche adat. Een gebeurtenis van meer dan gewone beteekenis, volgens de Loc. van 28 Maart. Aanwezig waren o.m. eenige professoren der Technische Hoogeschool, de legercommandant, de resident der Preanger, de burgemeester en vele lez. ren.

Groote opschudding verwekte de Ind. Courant door het bericht, dat twee verraders van miss Cavell in Indië in gouv. agentsdienst werken. Sommige bladen — o.a. de Bode — willen dit tweetal met spoed uit 's lands dienst verwijderen en zelfs het land uitzetten. Alsof ze niet reeds genoeg gestraft zijn, merkt de Banier op.

In Deli zal men den tabaksoogst dit jaar zeer sterk beperken, uit vrees voor te lage prijzen.

Het Soer. Hbl. van 22 Maart bevat een correspondentie over gedegeneerde Europeanen in de kampongs, die niets bezitten. Het meerendeel is tot den ergsten graad van alcoholisme vervallen; de meest walgingwekkende vertooningen in Inlandsche hotels, waar zij verblijven, behooren niet tot de uitzonderingen. Zoo er iets het prestige van den Europeaan tegenover den Inlander ondermijnt, dan is het zeker wel de aanwezigheid van dergelijke lieden in milieus, waar het Inlandsch- en Chineesch element overwegend is. Behooren — vraagt de corr. ten slotte — dergelijke individuen niet stelselmatig door ons te worden verre gehouden van aanraking met de Inlandsche bevolking en ligt het niet voor de hand, dat deze degeneré's zoo spoedig mogelijk naar Nederland moeten worden teruggezonden?

In het Soer. Hbl. van 22 Maart wordt gewezen op het feit, dat de in de Ver. Staten afgekeurde Java-thee 75 pct. van de totale hoeveelheid aldaar afgekeurde thee vertegenwoordigt. Het N. v. d. D. vestigt met klem de aandacht van betrokkenen op den slechten naam van de Indische thee in Amerika.

Grand Hotel Restaurant
„Central”

In alle Kamers warm en koud water
De meest bekende Inrichting der Residentie.

Lunchroom - Thee-Concert
„DE OUDE VETTE HEN”
DEN HAAG bij het Stadhuis

Het Soer. Hbl. van 24 Maart bevat een hoed artikel van den heer S. Ritsema van Eck over de Indische bestuurshervorming in de Eerste Kamer. De heer van Loo bespreekt in zijn weekoverzicht in het Soer. Hbl. van 25 Maart de financieele gevolgen van Indië en hare consequenties, en zegt o.m. Men wil Indië naar Europeesch model vervormen en ontwikkelen, met als gevolg steeds nieuwe lastingen en lasten. Met die politiek moet worden gebroken; alleen daardoor zal het mogelijk zijn met inachtneming van de steeds-vereischte gepaste zuinigheid in de staatshuishouding, de gevolgen van de financieele hoogconjunctuur-politiek gelukkig, doch blijvend te overwinnen.

Door de opiumrecherche is te Priok een opiumopvarende van het s.s. „Prinses Juliana” aangehouden, die in het bezit bleek te zijn van een koper, geheel gevuld met clandestiene opium, van waarde van f 8000. (Deli Crt.).

In de serie „Levensschetsen van vooraanstaande Indonesiërs” komt de levensbeschrijving voor van Waiudin Soedirohoesodo, Indisch dokter en stichter der vereniging Boedi Oetomo, uit welke op spronkelijk zuiver-intellectuele beweging, later verschillende politieke stroomingen der Inlandsche volksbeweging zijn voortgekomen. Soedirohoesodo was ten tijde van het eerste Javanen-congres 1908 reeds een grijsaard; in 1917 overleed hij Djokja. (Sum. Post).

De Java-Bode van 24 Maart bespreekt de opmerkelijke beschouwingen van de Telegraaf over het tooneel in Indië. De J. B. vermeent dit blad zijn sympathiek enthousiasme een weinig te moeten temperen, waar de laatste ondervindingen de overkomst uit Europa van vaste gezelschappen ons hebben geleerd, hoe in Indië tegenwoordig goede kunst stranden kan, althans zich niet in mate mag verheugen in de publieke belangstelling als in meer normale tijden.

De vruchtbaarheid der Merapi-producten.

De N. Soer. Crt. van 24 Maart schrijft o.m.: De geoloog Dr. Kemmerling wijst in de algemeene beschouwingen van zijne „Vulkanologische Mededeelingen No. 3” o.a. op de vruchtbaarheid der Merapi-producten en zegt: De verbreiding der Merapi-producten is van een groot agrogeologisch belang, aangezien de Merapi-gesteenten in vergelijking met de gesteenten van andere Java-vulkanen bijzonder fosforrijk zijn. Slechts naar één kant komen deze producten zich vrijelijk ontwikkelen, in de vlakte van Solo, alwaar ze grenzen aan de van den Lawoe. Naar het Zuiden werd de verbreiding tegengehouden door het Zuider-gebergte, slechts in het gebied van de kali Opak konden Merapi-uitwerpselen ongehinderd tot aan zee getransporteerd worden. Ook in het Westen heeft een bergrug, de bekende rug achter den Boroboeur, iedere verdere uitbreiding in die richting belemmerd.

Op die landen echter, waar men de Merapi-producten aantreft en waar de aanleg van vloeingswerken mogelijk is, daar vindt men overal cultuurondernemingen gevestigd. Nergens was de strijd om het verwerven van grond zoo heftig als juist in de streken, die aan den voet van den Merapi gelegen zijn. Men ziet dus, dat de G. Merapi veel heeft bijgedragen tot de welvaart in dit deel van Java.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Burgerwacht tegen Burgerwacht.

In verband met het eindigen der werkstaking van het personeel van den Pandhuisdienst op Java, is in verschillende nieuwsbladen in Nederlandsch-Indië de vraag voorgebracht, of men daar te lande wel gereed was om de rust te handhaven, bijaldien van de zijde der tegenpartij eens het voornemen mocht bestaan zich tegen het Nederlandsch gezag te keeren, dan wel onrust te verwekken.

Het weekblad „De Zweep” gaf d.m. het denkbeeld aan de hand, om, in navolging van hetgeen

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
Uitsluitend Indische Tafel.
Directeur: J. VAN GEEMERT.

Tel. 1187
Marnix **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
CUISINIERS
Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
Dejeuners, Diners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
Varié, Mayonaises, Salade's, Koude en
Warme Schotels, enz. enz.
Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Afdeeling INDISCHE KEUKEN

Uitzending van alle gewenschte Indische Schotels, bereid door speciaal geëngageerd vakkundig personeel,

Indische Menu's: f 2.- en f 3.- p. p.

Thuisbezorgd in verwarmde verzegelde Bussen.

in Nederland is gedaan, burgerwachten van Europeesche ingezetenen in het leven te roepen. En, hoewel andere Europeesche nieuwsbladen niet instemden met het denkbeeld, zoo is ter hoofdplaats Batavia toch een voorloopig comité tot stand gekomen, dat zich ten doel stelt het onderwerp der burgerwacht in nadere behandeling te nemen en daarvoor besprekingen te houden met de schietvereniging „De Batavier”, wier leden zich regelmatig in de wapens oefenen.

Het resultaat dier bespreking is geweest, dat op een nader te bepalen dag eene vergadering zou worden gehouden, waarin een bestuur zou worden gekozen.

De instelling van een burgerwacht te Batavia kan dus hoogstwaarschijnlijk tegemoet worden gezien. Zulk een burgerwacht, zegt de schrijver in de „Perniagaan” van 8 Februari 1922, is een vrijkorps van particulieren, die uit vrijen wil daarvan lid worden, om de zaak te dienen, welke zij zich hebben voorgesteld.

Zij doen dit belangeloos en moeten de wapens met alle benodigdheden voor eigen rekening aanschaffen. Regelmatig hebben schietoefeningen plaats en de organisatie is op militairen voet ingericht, doch men woont buiten de kazerne.

In geval van onrust staat de organisatie ter beschikking van het gezag, terwijl dan door het houden van rondes de rust moet worden gehandhaafd en de ingezetenen met hunne goederen moeten worden beschermd.

Tijdens den grooten oorlog hebben dergelijke burgerwachten op verschillende plaatsen van Java en o.m. ook te Buitenzorg reeds bestaan, doch aangezien de rust in dien tijd niet ernstig werd verstoord, heeft men daarvan weinig gehoord.

Thans is dit evenwel anders. Men verkeert n.l. in zekere spanning en heeft het vermoeden, dat de Nederlandsch-Indische Partij en andere personen, die lid zijn van zekere politieke vereenigingen, welke vijandig staan tegenover het gezag, deel zullen uitmaken van de burgerwachten, hetgeen tot ernstige verwikkelingen aanleiding zoude kunnen geven.

Het feit zou zich dan namelijk kunnen voordoen, dat in eene vereeniging twee gewapende en militair georganiseerde groepen vijandig tegenover elkander zouden komen te staan.

Het comité heeft dit ook wel begrepen en in verband daarmede bepaald, dat te Batavia, alvorens tot de burgerwacht toe te treden, de leden zullen worden onderzocht en afgevraagd, of zij oprecht de zaak willen dienen en bereid zijn het gezag in tijden van onrust te steunen en het algemeen belang willen bevorderen.

In het kort kan gezegd worden, dat bij de aanneming der leden eene schifting wordt gehouden, opdat geen vijandige elementen de burgerwacht binnentreden.

Dat die regeling nu juist niet naar den zin is der tegenpartij, laat zich zeer goed denken. Deze heeft dan ook op 3 Februari 1922 te Bandoeng eene vergadering belegd, waar vertegenwoordigers van de Sarikat Islam, Boedi Oetomo, de Pasoendan Vereeniging, van de Ned.-Indische Partij en van de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij aanwezig waren.

De radicale concentratie had daarbij de leiding en wees op het gevaar dat er in gelegen was, wanneer in de op te richten burgerwachten geen personen van andere politieke richting zouden worden opgenomen, waardoor men in de noodzakelijkheid zou worden gebracht, om, bijaldien ter hoofdplaats Bandoeng een burgerwacht in het leven werd geroepen, van hare zijde zulks ook te doen en daarin eveneens alleen op te nemen personen, die van dezelfde politieke overtuiging waren.

Men zou dan voor het feit komen te staan, dat op dezelfde plaats te Bandoeng en later ook op andere plaatsen op Java, twee gewapende en georganiseerde partijen tegenover elkaar staan.

En al mogen nu niet terstond bepaalde vijandelijke botsingen plaats hebben, men kan er van overtuigd zijn, dat de verhouding tusschen die beide gewapende partijen in de samenleving zich wel zal kenmerken als te zijn die van kat en hond.

Het Europeesche bestuur begrijpt dien toestand natuurlijk ook wel en zit zeer zeker niet stil, doch de moeilijkheid van eene weigerende beslissing der Regeering, om de instelling der burgerwachten officieel toe te staan, is hierin gelegen, dat die weigering koren op den molen van de Ned.-Indische Partij zou zijn en deze haar op de vergadering uitgesproken wensch vervuld zoude zien.

Het doel der radicale concentratie wordt wel doorzien en bestaat hierin, dat zij ongaarne ziet dat voorzieningen worden genomen, die de rust moeten handhaven en persoon en goed van de ingezetenen moeten beschermen.

De wijze, waarop deze belangrijke aangelegenheid zich verder zal afwickelen, wordt met belangstelling tegemoet gezien.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het Hospitaal „Semampir” te Kediri (Java) als instituut voor opleiding van Verpleegsters en Hulpvrouwen.

In het ter hoofdplaats Menado (Minahassa) verschijnend veertiendaagsch nieuwsblad „Keng Hwa Poo”, van 22 Januari 1922, wordt de hoop uitgesproken, dat de Minahassasche jonge vrouwen gebruik zullen maken van de aangeboden gelegenheid om zich in het, onder leiding van Dr. Stibbe staande, hospitaal „Semampir”, te Kediri, te bekwamen voor de betrekking van verpleegster en hulpvroude.

De toelagen, welke aan de leerlingen worden toegekend, bedragen per maand: f 7.50 voor de eerste drie maanden, f 10.— voor de 9 volgende maanden, f 11.— gedurende het tweede jaar, f 12.— gedurende het derde jaar, enz., tot ten hoogste f 25.— per maand.

Daarvan wordt voor voedinggeld f 0.15 per dag afgetrokken.

Reeds na één of 1½ jaar opleiding te hebben genoten, worden de leerlingen buiten het hospitaal te werk gesteld en ontvangen dan, behalve het zooveel vermelde maandloon: f 0.50 per dag gedurende het eerste jaar, f 1.— per dag gedurende het tweede jaar, f 1.25 per dag gedurende het derde jaar, f 1.50 per dag gedurende het vierde jaar, f 1.75 per dag gedurende het vijfde jaar en f 2.— hoogstens gedurende het zesde jaar.

Zij, die echter niet voldoende bekwaamheid blijken te bezitten voor het eigenlijke bevallingswerk, ontvangen niet meer dan f 1.25 per dag.

De verpleegsters, die buiten het hospitaal werkzaam, doch tijdelijk buiten functie zijn, ontvangen het volle loon.

De verpleegsters zijn alle intern en genieten per jaar 8 dagen vacantie; zij, die buitenwerk verrichten, hebben recht op 14 dagen vacantie per jaar.

Alleen vrouwen boven de 18 jaar worden als leerlingen aangenomen.

Zij moeten kunnen lezen en schrijven met Nederlandsche letterteekens en op de klok kunnen zien.

Vrouwen, van buiten de residentie afkomstig, ontvangen reiskosten tot aan de hoofdplaats Kediri, terwijl met dezen afstand rekening wordt gehouden bij het verlenen van vacaties.

De leerlingen verbinden zich voor den tijd van minstens 3 jaren, doch zij, die de opleiding vóór dien tijd vaarwel zeggen, zijn verplicht de reiskosten terug te betalen.

Berichten uit Bandoeng.

„BintangPagi” schrijft in de „Perniagaan” van 9 Januari 1922, dat het spoorwegstation ter hoofdplaats Bandoeng eene verzamelaarsplaats wordt van schavuiten, die dagelijks tal van personen tot hun slachtoffer maken en, hoewel de politie, door het plaatsen van tal van rechercheurs, tracht aan dien toestand een einde te maken, zoo gelukt het haar

Maison van Wijk
Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665
UITZENDING VAN DINERS vanaf f 1.00
Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van Dejeuners, Diners en Soupers.
135 KOUDE EN WARME SCHOTELS. J. H. M. KOETS

Zorg dat Uw zaak in alle opzichten een goeden indruk maakt
Zij maakt geen goeden indruk met slecht of 2de klas drukwerk.
Eerste klas drukwerk tegen concurrerenden prijs levert U
DRUKKERIJ TEN HAGEN
Nobelstraat 20 DEN HAAG Tel. H. 474

Vraagt Prijscouranten
Beste en meeste aanbevolen voor de warme landen
Bourgogne Mousseux
Specialiteit hierin:
JOS. BROUWERS
Wijnhandel
Kantoor: Noordeinde 202
DEN HAAG TEL. H. 4013
In iedere hoeveelheid verkrijgbaar.

Parkhotel
van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.
Tel. S. 733 - S. 1525 - S. 467
EERSTE RANGS FAMILIENOTEL
Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden, Rustige ligging.
LIFT.
Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

American Hotel - Amsterdam
Hotel en Café-Restaurant 1e Rang. 131
Schoonste Ligging - Moderne Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen
A. W. VOLMER, Directeur.
Tel. Intero. 4737. Code 5th Edition A. B. C

HOTEL-PENSION PHILADELPHIA
LEIDSCH KADE 94, tegenover het Leidsche Boschje.
AMSTERDAM - TEL. Z. 3275.
Zeer aanbevelenswaardig voor Indische Families.
DAGELIJKS RIJSTAFEL.
INDISCH EN EUROPEESCH RESTAURANT. 61
KAMERS MET EN ZONDER BADKAMER.
Lift. Centr. Verwarming

Nederlandsch Indische Escompto Maatschappij

Opgericht in 1857

Kapitaal f 50.000.000.—
 waarvan geplaatst en
 volgestort f 47.000.000.—
 Reserve f 11.000.000.—

Hoofdkantoor te BATAVIA.

Agentschappen in de voornaamste plaatsen van
 Nederlandsch-Indië, te AMSTERDAM en te
 'S-GRAVENHAGE,
 Lange Vijverberg 13.

Het Agentschap te 's-GRAVENHAGE
 belast zich met alle Bankzaken, alsmede
 met aan- en verkoop van Effecten.
 Neemt gelden à deposito en in rekening-
 courant tegen rentevergoeding.

Safe-Deposit.

Open en Gesloten Bewaarneming.

BESCHIKBAAR.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80.000.000.—
 Statutaire Reserve - 18.979.250.—
 Buitengewone Reserve - 22.660.000.—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in *Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.*

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten.

Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
 BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
 EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
 DORP, LISSE, PURMEREND
 IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

VERRICHT ALLE BANKZAKEN

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

toch niet de veiligheid te verzekeren.
 Nog onlangs werd van een hadji, afkomstig van
 Tjikalong, die zijne familieleden per trein naar
 Batavia bracht, op klaarlichten dag een koffer, in-
 houdende f 2000, ontvreemd.
 Wel werden de daders gevat, doch het geld is
 verdwenen.
 Dat dientengevolge het reizend publiek geen al
 te goed oordeel heeft over de wijze, waarop de po-
 litie te Bandoeng haar taak opvat, spreekt vanzelf.
 In elk geval blijkt uit het gebeurde, dat de schav-
 vuiten zich weinig om het optreden der politie-
 macht bekommeren.

De Krontjong Vereeniging „Onze Broeder” heeft,
 op voorstel van haar voorzitter, een liefdadigheids-
 opera laten maken, waarvan de eerste opvoering
 zou plaats hebben bij gelegenheid van het jongste
 Chineesch Nieuwjaar.
 Het stuk heette: „De kist, die door de witte mie-
 ren wordt verteerd.”
 Voor welk doel de ingekomen gelden zouden
 worden gebruikt, werd echter niet medegedeeld.

Een andere medewerker meldt in hetzelfde blad,
 dat de algemeene overtuiging ingang vindt, dat de
 hoofdplaats Bandoeng een der grootste hoofdplaat-
 sen van Indië wordt.
 Doch, naarmate de stad zich uitbreidt, wordt het
 levensbestaan er al moeilijker en moeilijker, ook
 al ten gevolge van het feit, dat de plaats geen ha-
 venplaats is en de handel zich op groote schaal
 niet kan ontplooiën.

De toestand van den handel is op het oogenblik
 van dien aard, dat de handelaren over veel vrijen
 tijd beschikken, tengevolge van de heerschende
 malaise en dat zij steen en been klagen over de ge-
 ringe verdiensten.

Hoewel de hoofdplaats Bandoeng reeds 4 Chi-
 neesche sociëteitën telt, zoo heeft men niettemin
 toch een nieuwe sociëteit, onder het merk „Wa
 Khio” opgericht, hetgeen, naar schrijvers meening,
 het bewijs levert, dat vele Chineezën te Bandoeng
 genoeg tijd hebben om afleiding in genoegens te
 zoeken.

In de Chineesche toko's wordt evenwel hard ge-
 werkt van 's morgens tot 's avonds, terwijl men
 zich aan den Zondag van den Westerling niet
 stoort.

Alleen op den dag van het Chineesch Nieuwjaar
 zijn de winkels gesloten en worden de woningen
 met de 2 verschillende soorten vlagdoek versierd.

Het aantal prostitutie's is te Bandoeng niet meer
 te tellen.

Wel is van bestuurswege, nu een 6 à 7 maanden
 geleden, daartegen met kracht opgetreden en na-
 men tal van prostitutie's de vlucht of werden met
 geldboete gestraft, doch geleidelijk kwamen zij
 weer in de stad terug, met het gevolg, dat de toe-
 stand weder geworden is zooals hij vroeger was.

Toch wordt in de parken door de politie zoo
 streng mogelijk toezicht gehouden.

Volgens den medewerker werden een 300-tal
 prostitutie's gevat, terwijl, volgens een vertrou-
 waars bericht, op 16 Januari 1922 een openbare ver-
 koop van prostitutie's werd gehouden en het pub-
 liek op die wijze in de gelegenheid werd gesteld
 ze te laten huwen dan wel in hunne woningen op
 te nemen.

De limietprijs was f 8.50 per vrouw, waarvan
 f 5.— voor de door de politie gemaakte onkosten
 en f 3.50 als getuigengeld.

Dergelijke openbare verkooping van prosti-
 tute's zouden, volgens de mededeeling van den
 medewerker, reeds sedert een tiental jaren plaats
 hebben, met het doel om op die wijze aan het be-
 staan van de bordeelen een einde te maken en het
 onzedelijk bestaan der vrouwen voor zooveel mo-
 gelijk te doen verdwijnen.

Vroeger zou op Java het gebruik hebben be-
 staan, dat de vrouwen, die op de verkoop van
 waren gekocht, op eene of andere wijze werden ver-
 minkt.

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING

OPGERICHT 1873.

Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en
 Inbraakvrije bewaarkluis.

De Directeuren: ANTON M. DE LEEUW
 W. ELJESSEN GEN. 211

ORANJEBANK

Noordeinde 39 DEN HAAG Telef. H. 3407

Handelscredieten, Rekening-Courant
 Deposito's, Incasso's

Spaarbankboekjes rentende 4 pCt

Hoe de toestand thans is of worden zal, weet de
 medewerker niet, doch wanneer hij zijne oogen
 niet sluit, dan gelooft hij wel, dat het gelukkig is
 voor de jeugdige goed uitzienende meisjes, als zij uit
 de handen blijven van den te royalen Europeaan,
 die altijd meer geeft dan een ander.
 In de hoop, dat de prostitutie steeds moge ver-
 minderen, eindigt de schrijver zijn opstel.

LITERATUUR-OVERZICHT.

Het Koloniaal Instituut in 1921.

Aan het dezer dagen verschenen elfde jaarverslag der ver-
 eeniging „Koloniaal Instituut” ontleenen we het volgende.
 Met den bouw van het Instituutgebouw werd met kracht
 voortgegaan; het beschikbare kapitaal is echter onvoldoende
 om het geheel te voltooien, zoodat de afdeling Volkskunde
 en Handelsmuseum nog zullen moeten wachten en voorals-
 nog hare werkzaamheden in de thans door haar ingenom-
 men lokaliteiten blijven voortzetten.
 De bibliotheek en fotografieën en lichtbeelden-collectie
 werden belangrijk uitgebreid door geschenken en aankoo-
 pen. Met het Comité voor Indische leergangen en lezingen
 (Bijlage II) bleef de gewenschte samenwerking bestaan, even-
 als met het Comité voor Koloniale Historische Studies
 (waarvan het eerste jaarverslag als Bijlage III is opgege-
 ven).

De afdeling Handelsmuseum en Tropische Hygiëne leg-
 den groote werkzaamheid aan den dag, evenals de afdeling
 Volkskunde. De directeur dezer afdeling is tevens se-
 cretaris van het Atjeh-, Oostkust van Sumatra-, Minang-
 kabau-, Zuid-Sumatra-, Bali- en Molukken-Instituut, welke
 instellingen nauwe betrekkingen met het Kol. Instituut on-
 derhouden. Ook gaan van de afd. Volkskunde de zooveel
 nut stichtende Indologische leergangen uit.

Een der vele Bijlagen bevat een opgave van hetgeen door
 het Instituut sedert zijn oprichting in druk is uitgegeven,
 waaruit almede de vruchtdragende arbeid van deze groot-
 sche instelling blijkt. Eene nadere kennismaking met het
 uitgebreide verslag zelve zij aanbevolen.

Het graf van Jan Pietersz. Coen.

Een aardig gevonden en welgeslaagde April-grap in het
 Nieuws van den Dag voor N.-I. van 31 Maart j.l. vestigde
 wederom de aandacht op het nog steeds onbekende graf van
 J. P. Coen, de grondlegger van het Ned. gezag in Indië. De
 grap trok de aandacht van Dr. F. de Haan, Landsarchivaris
 te Weltevreden, die nadere aanwijzingen verstrekte omtrent
 de juiste plaats waar het graf moest worden gezocht. De
 mededeelingen van Dr. de Haan brachten de Directie der
 firma Geo Wehry en Co. te Batavia er toe als haar meening
 te kennen te geven, dat hoogstwaarschijnlijk haar goedge-
 is gebouwd boven Coen's graf. De Oudheidkundige Dienst,
 met een ander in kennis gesteld, heeft daar ter plaats
 opgravingen laten verrichten, waarvan het resultaat nog
 niet bekend is. De hr. V. I. van de Wall, op wiens rapport
 over de Hollandsche oudheden in de Molukken intusschen
 nogmaals de aandacht wordt gevestigd, vermeldt in No. 31
 van „Het Indische leven” bijzonderheden over de onder-
 scheidene verblijfplaatsen van Coen's stoffelijk overschot,
 dat aanvankelijk in het Stadhuis te Batavia rustte. Een der
 toegevoegde illustraties bevat het onderschrift „De goe-
 dang der firma Geo Wehry en Co. te Batavia, waarin mis-
 schien het graf van Jan Pieterszoon Coen zal worden aan-
 getroffen.”

Indië gisteren en heden.

Onder dezen titel verscheen (als No. 3 der serie Genoot-
 schap voor Zedelijke Volkspolitiek) een brochure van de
 hand van Prof. C. van Vollenhoven.

We zien in dit boekje in hoofdzaak de ideeën belichaamt
 van het „Comité Nieuw Indië”, voorgedragen op overtu-
 gende wijze en met klemmende argumenten. Aangezien er
 over de wijze waarop „Nieuw-Indië” de hervormingen in
 Indië zich denkt, nog vrij veel verwarring schijnt te heers-
 chen, nemen we uit het betoog één passage over, waar
 uit klaar en duidelijk blijkt, dat „Nieuw-Indië” geen revo-
 lutie (plotselinge omkeer), doch evolutie (geleidelijke voor-
 uitgang) beoogt. Die veelzeggende passage luidt:

„In niets is gegrond de voorstelling, als wilden de hervor-
 mingsgezinden Indië op stel en sprong zelfstandig ma-
 ken. Onhoudbaar is de voorstelling, als dachten zij zich een
 Indië, uitsluitend door Oosterlingen bestierd. Ook zij staan
 trapsgewijze hervorming voor, denken niet aan het ver-
 zwakken van des landvoogd's verantwoordelijkheid, den-
 ken niet aan wegwerken of ontzenuwen van den corrige-
 renden invloed van het binnenhof, denken niet aan een be-
 handeling van de Indische bevolking alsof zij de school-
 ontwikkeling en de honderd jaar staatkundige voorberei-
 ding van het Nederlandsche volk bezat. Met zulke planne-
 zou men niemand erger schaden dan Indië zelf. Maar wel

Commanditaire Bank- en Handelsvereniging

VISSER & Co.,

's-GRAVENHAGE -:- Thomsonlaan 31.

Tel.-adres: COBAVICO. Tel. Nos. M. 3930 en M. 3931.

Postcheque- en Gironummer 47262.

Verricht alle Bankzaken.

ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS
 HYPOTHEKEN ASSURANTIËN SPAARKASSEN

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK
 AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE

Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta, Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Koebe, Makassar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan, Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore, Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.

Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 47.750.000.-

ROTTERDAMSCH LLOYD
 Directie: WM. RUYLS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregeldde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
 Bandversiering van SOERJOWINOTO
 Prijs ingenaaid f 3.40 Gebonden f 4.90

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster

Zijn zij pertinent ten aanzien van het doel der Indische be-
 windvoering — Indië's eigen belang — en wel zoeken zij
 hun geleidelijke voorstellen aldus te beramen, dat ze in
 ruimen kring dat vertrouwen en die bevestiging kunnen
 geven, die Indië zeer noodig heeft."

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.
 Inhoud van No. 42. Het „Arghan" geheim, door A. C. (een
 nieuwe vezelplant). — Het voedselvraagstuk voor Neder-
 Indië, door H. E. Weitskamp (betoog dat Ned.-Indië zich op
 het gebied van voedselvoorziening onafhankelijk kan ma-
 ken). — Zoeklichten over den omtrek. De landbouw in
 China, door D. N. — De eiwitstoffen, door D. W. — Dwang-
 maatregelen van overheidswege bij de vee fokkerij, door K.
 — Omvangtoename van oude Heveas in goed uitgedunde
 tinnen, door C. M. Hamaker. — Productie-beperking en Re-
 geringsinterventie in de rubbercultuur. — De verliezen
 der Rubbermaatschappijen. — Rubberproeven op Ceylon.
 — Rubberinkrimping. — De winstaandeelkassen op de sa-
 menkomst der Indische landbouw-technici, door Prof. Mr.
 J. C. Kiehlstra. — De landbouwvereniging „Sjarikat Tani
 Wamatra". — Vischteelt en vischkwekerij in de Padang-
 sche Bovenlanden, door Edw. Jacobson en Dr. P. van Oye
 (overzicht).

Ned. Indisch Rubbertijdschrift.
 7e Jaarg. No. 3. Gevulcaniseerde rubber en eenige toe-
 passingen, door ir. van Dillen. — Ned.-Ind. Vereniging
 voor den Rubberhandel (jaarverslag 1921). — Nog eens rub-
 berverpakking. — De Duitse rubberindustrie en hare af-
 zetgebieden. — Clean weeding in Malakka, door Dr. R.
 Broersma. — Het Davidson-procédé. — De rubber-crisis.
 — De verliezen der Rubbermaatschappijen.

De Indische Mercur.
 No. 20. Machinale grondbewerking in Ned.-Indië, door
 E. van der Veer. Voordracht op 6 April 1922 te Amsterdam
 gehouden voor het Koloniaal Instituut. — Oogstcijfers van
 Caba, door Dr. H. C. Prins Geerligts. — Dr. Patrick Man-
 ton, door Prof. Dr. J. J. van Loghem. — Djemberse
 Plantersvereniging. — Kultuurberichten (De klappercul-
 tuur in de Preanger. — De Rubbercrisis). — Kleine medede-
 lingen. — Financiële berichten en verslagen, zooda-
 overige wekelijksche rubrieken. — De afdeling Handels-
 museum van het Koloniaal Instituut geeft literatuur over
 cacao, kina, koffie, rubber, suiker, tabak en thee.

Concurrentie passagiersvaart Nederland en Indië.
 In bovengenoemd Ind. Merc. Nr. lezen we: In concu-
 rantie met de Nederlandsche maatschappijen, heeft thans
 een Engelsch-Duitsche scheepvaart-combinatie, de Eller-
 man en Bucknal Steamship Co. Ltd. (de vroegere City-Line)
 een passagiersvaart op Ned.-Indië geopend, via Singapore
 en in aansluiting met de pakketvaarthooten. Dit wil zeg-
 gen, men neemt zijn ticket rechtstreeks naar de plaats van
 bestemming (Rotterdam of Batavia e.v.), waarbij het tra-
 ject per pakketboot tot of van Singapore in den prijs be-
 grepen is.
 Het concurrerend prijsverschil is inderdaad van betee-
 kenis, zegge 80 en 110 pd. st., tegen f 1100 en f 1600 op de
 Hollandsche booten, te meer, daar blijkens een uitvoerig
 schrijven van een der passagiers, die met het tweede uit-
 gevaren schip van deze lijn, de „City of Calcutta" van Hol-
 land uit de reis heeft gedaan, de verzorging en voeding aan
 boord alleszins te loven zijn.

Pastoor J. Mertens. †
 De Java-Post van 21 April wijdt eenige woorden aan de
 nagedachtenis van Pastoor J. Mertens (overleden te Djokja
 op 17 April), wiens naam onafscheidelijk is verbonden aan
 de bekende stichting te Moentilan, welke hij — met een jaar
 onderbreking voor een verlofsreis naar Holland — tot Juni
 1921 bestuurde. Onder zijn 16-jarig beheer heeft Moentilan
 College zich uit een nietig begin ontwikkeld tot de
 reusachtige onderwijsinstelling van heden, die van de ge-
 wone Indische lagere school alle trappen van onderwijs
 omvat tot een Seminarie (gymnasialen)-cursus toe. In de
 jaren 1901—4 was Pastoor Mertens als missionaris werk-
 zaam op de Kei-eilanden.
 In hetzelfde Nr. van de Java-Post geeft Pr. Geurtjens een
 interessante beschrijving van een Marindineesch feest; van
 zwarte Faunen en Nymphen, betitelt hij zijn bijdrage.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.
 In afl. 7 vervolgt Prof. Dr. Nieuwenhuis zijn artikelen-
 reeks over huisvesting in Indië. — Een mooie afbeelding
 eener nieuwe Katholieke kerk te Bandoeng, met beschrij-
 ving van M. S. R. volgt. — De hr. C. Lekkerkerker schrijft
 over den Baliër en zijn rund. — Raden Hasan Soeria di
 Pradja geeft een bijdrage getiteld „Een zoete herinnering
 aan wijlen Pangeran Aria Soeria Atmadja" waarin eene
 beschrijving wordt gegeven van het Moeloedan-feest in de
 Preanger.

Instituut „VAN WIJNGAARDEN",
 Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes.
 2de Schuijststraat 332 (Duinoord), Den Haag. 138

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Opleid-
 ing voor verschillende examens. 138

Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.
 Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

Handelsvereniging te Medan.
 In No. 6 van den 8en jaarg. der Mededeelingen van de
 Handelsvereniging te Medan, is opgenomen de rede, door
 den voorzitter, den hr. K. W. J. Michielsen, gehouden op
 de jaarlijksche algemeene vergadering van 30 Maart j.l. We
 bevelen belangstellenden in de economische toestanden
 van het gewest der „onbegrensde mogelijkheden" de lezing
 van dit stuk ten zeerste aan. Het geeft o.m. een helder in-
 zicht op de bijzondere verhoudingen in het gewest, in ver-
 band met de algemeene wereldcrisis.

Singapore en Ned.-Indië gedurende 1920.
 De belangrijke plaats, welke Singapore ten opzichte van
 Ned.-Indië inneemt en omgekeerd, blijkt weer duidelijk uit
 eene desbetreffende beschouwing, opgenomen in No. 15 der
 zgn. „Korte Berichten". Dit statistisch werk, dat een dui-
 delijk overzicht bevat van de in- en uitvoeren van Singa-
 pore gedurende het jaar 1920, geeft een goeden kijk op de
 verschillende producten van Ned.-Indischen oorsprong,
 welke daar ter stede worden verhandeld dan wel overge-
 scheept.

Vischteelt en vischkwekerij in de Padangsche Bovenlanden.
 Over dit onderwerp bestaat — voor zoover ons bekend
 is althans — zeer weinig literatuur en moet dus de ver-
 schijning eener speciale studie er over (als No. 1 der Me-
 dedeelingen van de Afdeling Visscherij van het Dep. van
 Landb., Handel en Nijverheid) stellig op prijs gesteld wor-
 den.

De Minangkabauer is er zeer op gesteld bij zijn huis een
 of meer vischvijvers te bezitten, die hem de noodige visch
 als bijspijs van het hoofdvoedsel, de rijst, leveren. Waar
 dan ook voldoende water aanwezig is, zijn in de kampongs
 van de Padangsche Bovenlanden vischvijvers aangelegd, die
 in het Minangkabausch tabé genoemd worden. De afmet-
 ingen dier vijvers kunnen zeer verschillend zijn; de klein-
 ste zijn ongeveer 3 M. in het vierkant, terwijl de grootste
 een lengte van 15 M. zelden overschrijden. De groote, goed
 onderhouden vischvijvers, zooda die in sommige streken
 van Java te vinden zijn, zoekt men daar te vergeefs. De
 vischvijvers zijn in den regel in de onmiddellijke nabijheid
 van de huizen gelegen; de bijna loodrecht afgegraven kan-
 ten zijn doorgaans zonder beschoeiing, en boven water met
 gras begroeid; in welvarende streken daarentegen (bijv. in
 de omgeving van Padang Pandjang) zijn de zijwanden van
 de tabé uit hardsteen opgemetseld. Om de vijvers zijn strui-
 ken of klapperboomen geplant, welke deze licht bescha-
 duwen.

Van de vischsoorten welke de vijvers bevolken neemt de
 paweh de belangrijkste plaats in; voor deze soort vragen
 de schrijvers der verhandeling, de hr. E. Jacobson en Dr.
 P. van Oye, dan ook de meeste aandacht van den lezer. De
 verhandeling bevat verder nog enkele mededeelingen over
 ziekten, parasieten en vijanden van den visch en over bij-
 geloof en gebruiken der bevolking in verband met de vij-
 vers. Aan het slot een 29-tal platen ter verduidelijking der
 beschrijving.

Instituut voor Plantenziekten.
 No. 53 der Mededeelingen van het Instituut voor Plan-
 tenziekten bevat een verhandeling van Dr. C. J. J. van Hall
 over de ziekten en plagen der cultuurgewassen in Ned.-
 Indië in het jaar 1921, zoodat wat betreft de zgn. Europee-
 sche cultures als de aanplantingen van de Inlandsche be-
 volking.
 In Bulletin No. 17 (een andere periodieke publicatie van
 hetzelfde Instituut te Buitenzorg) wijdt de hr. S. Leefmans
 eene beschouwing aan „De klappertor en de palmsnuitke-
 ver" (met afbeeldingen).

Over den naam van Celebes.
 In het April-Nr. van „La Géographie" publiceert Prof. E.
 C. Abendanon eene van diepgaande studie getuigende be-
 schouwing „Sur la signification du nom de l'île Célèbes."

De Indische financiën.
 De hr. H. Ch. G. J. van der Mandere geeft in het Mei-
 Nr. van de Economist het slot van zijn artikel over de In-
 dische financiën. Schr. onderwerpt het financieel beleid
 van Indië, in het bijzonder gedurende de periode 1917—21,
 aan critiek.

Een feest in de Bataklanden.
 De Mei-afl. van Aarde en Volken (bijvoegsel van No. 20
 van Eigen Haard), bevat de beschrijving van een feest in
 de Bataklanden, gehouden bij gelegenheid der inwijding
 van een nieuw gebouwden kampong. De schrijfster is alles
 behalve enthousiast over hetgeen ze bij deze gelegenheid
 te zien (dansen) en te hooren (muziek) kreeg. Ten slotte
 zegt ze dan ook: „Ik slaak een zucht van verlichting, als ik
 de rustige groene vlakte, waar de padi wuift, weer voor me
 zie. De natuur gaat, hiër, zeker boven de kunst."
 Dezelfde afl. brengt nog een uit ethnographisch oogpunt

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND"
 AMSTERDAM.

Passagiers- en Vrachtdienst
 van Amsterdam via Southampton, Genua, Port-Said naar
 SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA,
 SEMARANG en SOERABAJA, vice versa.

Uit de persbeoordelingen:
 „... Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen,
 indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend
 bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen."
 (L. J. M. Feber in *De Maasbode*.)

„... De brandende vragen van onzen tijd hebben
 grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige
 gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het
 minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het
 geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen.
 Deze Açoka-figuur is een mensch. Een mensch, bewogen
 door machtige drijfden, ontroerd door diepe en smartelijke
 gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid."
 (Herman Middendorp in *De Nieuwe Gids*.)

„... Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het
 toneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur,
 is een menschelijke koning — ware hij in onzen tijd
 geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den
 Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins
 een gekroond democraat of president van de republiek.
 Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten
 zin."
 (Top Naef in *De Amsterdammer*.)

„... De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn
 idealiteit; de geestelijke ontroering is een adel er van.
 Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk
 voor Nederlandsch toneelwerk doorgaat, dan voelt
 men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp
 heeft genomen."
 (Johan Koning in *De Hollandsche Revue*.)

Uitgave van „Hadi Poestaka"
 Boekhandel en Uitgeversmaatschappij
 Prinsestraat 47 Den Haag Tel. H. 474

Wanneer U
PERIODIEKEN
 wilt uitgeven, wend U dan
 tot ons. Wij zijn daarvoor
 speciaal ingericht en kunnen
 derhalve voor
 goede en tijdige aflevering
 zorg dragen. Desgewenscht
 verzorgen wij voor U de
Administratie en Expeditie
 Onze rotatiepersen staan ge-
 reed voor uw **grote op-
 lagen**, onze prima snelpersen
 voor die tijdschriften, waarbij
 het vooral op **kunstdruk**
 aankomt.
N.V. Drukkerij Ten Hagen
 Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. H. 474 & 475

HADI- POESTAKA

Boekhandel en Uitgevers-Mij.
Prinsestraat 47 - Den Haag
Telef. H. 475.

Hoofdepôt van de uitgaven van het „Java-Instituut” en van „De Commissie voor de Volkslectuur” te Weltevreden.

Levering van alle Boeken op elk gebied, ook Buitenlandsche Uitgaven.

Speciaal zijn we goed gesorteerd in Oostersche Werken.

VERSCHEENEN:

De Javaansche Danskunst

door Th. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties. Prijs: f 3.20.

Alleen gebonden verkrijgbaar, bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche groeten heeft verkeerd, is de eerste, die ons op systematische wijze in het wezen der Javaansche danskunst inleidt.

Het werk wordt o.a. verlicht door opnamen van Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Bekso-Wiromo”, waardoor de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis maakt met de elementaire bewegingen van den Javaanschen dans.

PAS VERSCHENEN:

Levensschets van Dr. Wahidin Soedirohoesodo

door S. SURYANINGRAT.

Prijs: f 0.40.

De Serie

Levensschetsen van vooraanstaande Indonesiërs

bedoelt op beknopte en populaire wijze de jongere Indonesiërs en ook het Hollandsche volk bekend te maken met het leven en werken der Indonesische voormannen.

Over de „Levensschets van Pangéran Noto Dirodjo” door S. Suryaningrat schreef *De Haagsche Post*:

„... Deze levensschets van een der meest uitnemende Indische edellieden is door den heer Suryaningrat geschreven met een voorbeeldige voornaamheid. Liefde, eerbied en wijsheid voelt men achter de zinnen, maar zij zijn door een natuurlijke eenvoud zoo beïnvloed, dat alle rethorische verheerlijking is vermeden. En zelfs als men hier en daar merkt, dat het vuur onder de asch smeult, wanneer aan den edelen Indonesiër door den Nederlandschen ambtenaar onrecht is aangedaan, weet de biograaf een toch zoo begrijpelijk fel woord in te houden.

Over de „Levensschets van Mas Atmodirono” door R. van Sandick schreef *De Hollandsche Revue*:

„... Opgenomen in de serie „Levensschetsen van vooraanstaande Indonesiërs”, moet men ook dit boekje een groote betekenis geven, omdat door zijn verschijning de Westerling, die nog zoo zonderling over Indië en zijn bewoners denken kan, kennis kan maken met een der uitnemende mannen van de inheemsche maatschappij”.

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat. 177
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
Keuze. Nieuwste Modellen.

interessant artikel over „Een bezoek aan de Papoea's” van de Engelsche nederzetting Porth Moresby.

Een nieuwe druk van Dr. G. Krause's werk over Bali.
Van het prachtig geïllustreerde werk over Bali, door Dr. G. Krause, met medewerking van Dr. K. With, geschreven (verschenen bij Folklang-Verlag in Hagen), is reeds een tweede druk uitgekomen, nu in één band. De tekst dezer nieuwe uitgave is geheel gelijk aan de eerste, alleen zijn enkele platen weggelaten, die „nur von reinem Sachinteresse waren.”

Spraakunst en taaleigen van het Javaansch.

Bij de N.V. Boekhandel Visser en Co. te Weltevreden is het derde deel verschenen van het werk „Spraakkunst en taaleigen van het Javaansch, door J. Kats en M. Koesrin”, 2e druk. In dit deel zijn opgenomen de oefeningen ter vertaling in het Javaansch, behorende bij het eerste en tweede deel. Na de verschijning van een afzonderlijke lijst van woorden en uitdrukkingen, voorkomende in de in genoemde deelen, zal dit uitgebreide werk over de Javaansche taal geheel compleet zijn.

Nieuw-Indië.

No. 4 van Nieuw Indië, orgaan van het comité van dien naam, bevat opmerkingen van G. Th. Stibbe, naar aanleiding van het verslag der „Staatcommissie ter bevordering van de personeelsvoorziening van den Indischen dienst.” Volgens schr. kunnen de maatregelen door de commissie voorgesteld, dienen om de thans bestaande tekorten te verminderen, maar afdoende verbetering kunnen zij niet brengen. De eenig mogelijke oplossing van het vraagstuk is z.i.: *opleiding in Indië*. Verbetering, verdieping van het onderwijs, niet alleen om voldoende ambtenaren te krijgen, maar ook om de voor de politieke en economische ontwikkeling van Indië zoo noodige intellectuele arbeiders te krijgen; arbeiders, die het niet te doen is om na korter of langer tijd hun in Indië verdiende pensioen of spaargeld buiten dat land te verteren; arbeiders, die hunne krachten bij voortduren ook aan algemeene belangen buiten hunne dagelijkse bezigheden gelegen, geven.

In hetzelfde Nr. begint de hr. H. E. Steinmetz, oud-Resident en oud-voorzitter der zgn. Welvaart-commissie, een serie „Reisindraken — herinneringen — beschouwingen”, de Buitengewesten betreffend, waarop gaarne de aandacht wordt gevestigd; de hr. St. is een aangenaam causeur.

Indisch Genootschap. Vergadering van 24 Febr. 1922. De gewijzigde positie van Ned.-Indië in het wereldverkeer en de voorlichting hier te lande. Kort overzicht der voordracht van den hr. O. Kamerling Onnes. — Vergadering van 22 Maart. De Stille Zuidzee in het hedendaagsche Statenstelsel. Voordracht van Prof. Jhr. Mr. W. J. M. van Eysinga (met gedachtenwisseling).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers, No. 15 (Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur).

Het strategisch verband tusschen leger en vloot in Ned.-Indië, door F. Treffers. (Marineblad, 20 Mei 1922).

Plichtigheden bij het huwelijk onder de Javaansche upper-ten, door L. — O. S. Tjokroaminoto (met portret). (De Reflector, 8 April 1922). — Boedi Oetomo en de journalistieke Hetze, door W. J. K. — Een „onder onsje” conspiracie (het zgn. verraad van Pieter Elberfeldt). (Id. 15 April).

Herinneringen aan een Indisch garnizoensplaatsje (vervolg), door M. C. van Rouveroy van Nieuwaal. (Eigen Haard 20 Mei '22).

Suriname.

Aan de algemeene beschouwingen over het voorloopig verslag der Koloniale Staten inzake het ontwerp-begroting voor 1923 ontleenen wij het volgende:

Algemeen werd het gewaardeerd, dat de Gouverneur bij het aanbieden van dit begrotingsvoorstel de Koloniale Staten in de gelegenheid heeft gesteld een juist inzicht te krijgen in den financiële en economischen toestand der kolonie.

Ook zij zijn zich ten volle bewust de moeilijke omstandigheden, waarin het moederland verkeert en konden het dus alleszins verklaren, dat het bestuur bij deze begroting geen voorstellen heeft gedaan tot het nemen van maatregelen van ingrijpende aard.

Toch had men gehoopt, dat de Gouverneur, zij het slechts in breede lijnen, zou hebben aangege-

LENSVELT NICOLA
Den Haag Holland
Beschuit en Roggebrood
voor export.

Ned. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM—ROTTERDAM.

ven de richting langs welke naar zijn meening de kolonie tot ontwikkeling zou zijn te brengen.

De Gouverneur heeft zeker voor zich al vastgesteld hoe het werkplan, waarop in zijn aanvaardingsrede bedoeld werd, moet worden samengesteld en met belangstelling zoude men daarvan kennis hebben genomen.

Of zou uit de sombere inleiding der Memorie van Toelichting moeten worden begrepen, dat de kans op een ontwikkelingspolitiek voorloopig gesloten is?

Dat de stijging, welke sedert 1915 de middelen vertoonen, in hoofdzaak moet worden toegeschreven aan de genomen maatregelen tot versterking der middelen, zoodat zij niet mag leiden tot de volgtrekking als zoude hier sprake zijn van economischen vooruitgang en gezonde ontwikkeling van het land en zijn hulpbronnen, deze mededeeling stemde zeker niet tot blijmoedigheid.

Van het feit, dat de ontvangsten in het afgelopen jaar lager geweest zijn dan de raming, was met leedwezen kennis genomen.

Het wilde den Staten daarom voorkomen, dat thans meer dan ooit dringend noodig is, maatregelen te treffen tot de bevordering van de economische welvaart der kolonie.

De groote landbouw maakt een crisis door, de balatabedrijf beweegt zich niet in vooruitgaande richting, van het goudbedrijf kan slechts een stadige achteruitgang worden vastgesteld, terwijl de vooruitzichten, die geopend waren op het in de toekomst leven roepen van nieuwe bedrijven, thans zoo geheel verbleekt zijn.

Het klein-landbouwbedrijf heeft evenmin aan de verwachtingen beantwoord.

Men achtte het dus thans meer dan tijd alle pogingen aan te wenden die leiden kunnen tot ontwikkeling van andere hulpbronnen der kolonie tot het vermeerderen van het productievermogen der bevolking.

Naar de meening van enkele leden spiegelt de treurige toestand der kolonie zich reeds af in de samenleving. Naar hun meening zijn er nu al tekenen, die erop wijzen, dat de bevolking een toestand van depressie tegemoet gaat. Dit vooruitzicht, meenden zij, moest er toe leiden de uitgaven te beperken tot de strikt onvermijdelijke, een streven, waarvan deze begroting niet in alle opzichten blijkt gaf.

Naar hun oordeel was van menige der voorgestelde posten niet te zeggen, dat uitstel daarvan voor één of meer jaren tot ontwrichting van de dienst zou leiden.

Als een zeker niet goed te keuren stelsel meende de men te moeten beschouwen het bij deze begroting gevolgd, om zonder nadere toelichting de uitgaven te stellen op het gemiddelde van de in de laatste vier of vijf jaren op den betrekkelijken post gedane uitgaven.

De in de laatste jaren geheerscht hebbende normale toestanden, tengevolge waarvan vele uitgaven belangrijk overschreden moesten worden mochten, zoo dacht men, geen basis vormen voor het ramen der creditecijfers voor den komende tijd.

Uit de memorie van antwoord van den Gouverneur nemen wij het volgende over:

De inleiding van de memorie van toelichting heeft geenszins de strekking om te doen uitkomen, dat de economische ontwikkeling der kolonie als gesloten moet worden geacht.

Er werd slechts in algemeenen zin opgemerkt, dat de financiële toestand van het Moederland het thans niet toelaat, dat het opperbestuur nieuwe verplichtingen met groote financiële gevolgen aanvaardt. Dit als natuurlijk uitvloeisel van de economische crisis daar te lande en het verbrokkelde financieele evenwicht in de eigen huishouding.

De Staten zullen, evenals de ondergeteekenden, met genoegen hebben kennis genomen van de in het voorloopig verslag der Tweede Kamer van

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij

Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indië Archipel, in verbinding met Singapore, Penang, Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directie te Amsterdam en te Batavia.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZONNEN
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 2512

ROGERIJEN :: CHEMICALIËN
 DEP&T DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Zeebaboe's en Jongens
 beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

Wafelfabriek · Dessertwerken
D. L. SCHEEPMAKER
 HAAG (Holland).

Iets voor Fijnproevers.
 Vraagt bovenal
SCHEEPMAKER's Fijne
Wafels en Dessertwerken
 SCHEEPMAKER · HAAG

Staten-Generaal betreffende het wetsontwerp tot definitieve vaststelling der Surinaamsche begroeting voor 1922 tot uiting gekomen bereidwilligheid der Kamer om steun te verleenen aan eventueele voorstellen tot ontwikkeling der kolonie, wanneer deze op goede grondslagen rusten.

Afgezien van de bezwaren, welke voor de samenstelling van een plan tot opbouw der kolonie voortvloeien uit de onzekerheid der tegenwoordige en toekomstige wereldverhoudingen op politiek, sociaal en economisch gebied, kon er toch weinig grond zijn voor de verwachting, dat de ondergeteekende reeds binnen één jaar na zijne aankomst in de kolonie met een goed gefundeerd plan voor den dag zou komen.

Hieraan zal toch ernstige bestudeering der toestanden, verzameling en verwerking van gegevens behooren vooraf te gaan.

Men vergeet voorts niet, dat personen van grootere bekwaamheid en betere kennis van zaken dan de ondergeteekende tot conclusies zijn gekomen, welke niet alle voor uitvoering geschikt schijnen, zoodat ook daaronder dient te worden gezocht naar hetgeen wel voor verwezenlijking vatbaar kan zijn.

Let men hierbij tevens op de omstandigheid, dat de beschikbare tijd van den gouverneur nagenoeg geheel wordt ingenomen door werkzaamheden, de algemeene dienstverzorging betreffende, terwijl hij niemand, buiten de bureaux staande, ter beschikking heeft aan wien hij de opdrachten voor dit bijzondere werk kan geven, dan zal het geen verwondering baren, dat de ondergeteekende thans geen uitgewerkte voorstellen gereed heeft kunnen hebben.

Indien het den ondergeteekende, zooals hij hoopt, gegeven mocht zijn meerdere jaren in de kolonie te mogen arbeiden, dan blijft hij vertrouwen het door hem voorgenen werkplan in samenwerking met de Koloniale Staten vast te stellen en ook gedeeltelijk tot uitvoering te kunnen brengen. Dat meer steun, dan tot dusverre, van de moederlandsche Regeering hiertoe onontbeerlijk is, ligt voor de hand.

Wij ontvingen uit Suriname een zeer belangrijk geschrift „De economische toestand van Suriname in 1921”. Verslag uitgebracht door de Vereeniging voor Handel en Nijverheid in Suriname.

Onze ruimte gedooft niet daaruit veel aan te halen. Wij bepalen ons daarom tot het volgende: Suriname heeft in 1921 ruim zijn deel gehad in de algemeene heerschende malaise. Waren er aanvankelijk nog lichtpunten, aan het eind van het jaar was de horizon aan alle zijden beneveld. De crisis werd in de kolonie te scherper gevoeld, waar zij niet volgde op een periode van voorspoed, maar op jaren van meerendeels intense depressie. In hoeverre een eventueel herstel van den wereldtoestand verbetering zal brengen voor Suriname, is moeilijk te voorspellen. Zeker is het, dat er reden is om de toekomst met buitengewone zorg tegemoet te zien.....

Een herstel van den wereldtoestand zal natuurlijk ook Suriname ten goede komen, doch de voornaamste oorzaak van het verval niet wegnemen. Deze is: gebrek aan kapitaal en arbeidskrachten.

De vraag, hoe Suriname te ontwikkelen, is dus terug te brengen tot deze vraag: welke zijn de doeltreffendste middelen om het kapitaal hier heen te leiden en de bevolking te vermeerderen?

Men zal daarbij nimmer uit het oog mogen verliezen, dat het kapitaal, als regel, slechts gaat waar het meent dat goede winsten te behalen zijn. Pogingen om reclame voor de kolonie te maken, zullen weinig baten, zoolang de beste reclame ontbreekt: de aanwezigheid in de kolonie van behoorlijk renderende ondernemingen, als het daadwerkelijk bewijs dat hier goede zaken te doen zijn.

Wil men nieuw kapitaal naar Suriname leiden, onmisbaar voor de verdere ontwikkeling der kolonie, dan zal men moeten beginnen met meer aandacht te wijden aan het reeds hier gevestigd kapitaal.

taal. De hervorming moet dus niet van buiten, doch van binnen aanvangen.

In de eerste plaats zal moeten worden onderzocht, welke oorzaken den bloei van bestaande bedrijven tegenhouden. Hier ligt vermoedelijk een ruim arbeidsveld open.

Tal van tabellen zijn in het verslag opgenomen.

De redacteur van „De West” heeft met den Gouverneur een reis medegemaakt naar de Commewijne en de Boven-Cottica en geeft in de nummers van 7 en 11 April daarvan een beschrijving. Slechts een enkele aanhaling volge hier:

Bij het bezoek aan de suiker-onderneming Alliance teekent de schrijver aan:

„Men staat verbaasd, dat Alliance jaren achtereen vrij goede resultaten heeft kunnen behalen met de betrekkelijk verouderde inrichting. De goede resultaten zullen zeker voor een deel samenhangen met de buitengewone vruchtbaarheid van den bodem. De heer Shields vertelde ons, dat er velden zijn op Alliance, die zestig à zeventig jaren onafgebroken in cultuur zijn geweest en toen nog twee ton suiker per akker leverden. Het klinkt schier ongeloofelijk, doch men heeft ook op andere plantages voorbeelden van terreinen die ettelijke tientallen van jaren met voordeel in cultuur worden gehouden, vrijwel zonder bemesting.”

Als een merkwaardigheid van Alliance wordt nog vermeld, dat eenige jaren geleden bij eene, overigens mislukte, artesische boring, op groote diepte grint werd opgehaald, dat uit gravel of kwarts bleek te bestaan, waarin eenig zichtbaar goud werd aangetroffen.

Op Moengo, de Amerikaansche bauxietonderneming aan de Boven Cottica, viel na al de berichten over stopzetting der onderneming, de bedrijvigheid erg mede. Er worden thans maandelijks 1000 tot 1500 ton bauxiet ontgonnen. Het erts ligt als het ware voor het grijpen, heel Moengo is één groot bauxietmassief. Alle straten zijn van bauxiet.

De eerste verschepingen van Moengo-bauxiet hebben dit jaar plaats gehad. In totaal heeft de onderneming tot dusverre 3299 ton uitgevoerd.

Met verschillende belangrijke werken wordt voortgegaan, die geen zin zouden hebben, indien reeds het definitieve besluit genomen was om de onderneming niet voort te zetten.

Onze lezers, die meer willen weten van deze groote onderneming, verwijzen wij naar een geïllustreerd artikel daarover in „De West-Indische Gids” van Februari 1921.

Te Paramaribo overleed op 18 April, in den ouderdom van 80 jaren, de Zeereerw. Pater Cornelius van Coll, na een verblijf van 50 jaren in de kolonie. Zijne groote verdiensten voor de Missie worden in de Surinaamsche pers herdacht. Hier willen wij de aandacht vestigen op zijn wetenschappelijke arbeid, waarvan hij de resultaten heeft neergelegd in tal van wetenschappelijke tijdschriften. Van groot belang zijn vooral zijn ethnologische en linguïstische studiën. De taal en de zeden en gewoonten der Indianen hadden in het bijzonder zijn voorliefde. Meer dan eens hebben wij hem jaren geleden ontmoet in zijn zwarte kleedij op de gloeiend heete savannes op weg naar zijn geliefde Indianen. Deze zullen hem dan ook nooit vergeten.

Ook op economisch gebied heeft hij zich bewogen, getuige zijne artikelen in „De Surinamer” van 1909 en 1910 en zijn merkwaardige nota, onder bijlage R 2 in het Koloniaal Verslag van 1908 opgenomen, onder het hoofd „Kolonisatie, enz.”

Curaçao.

Over één kam.

In het Maandblad voor berechtiging en reclasseering van volwassenen en kinderen, Maart '22, lezen we onder het opschrift „Het „wilde” Westen” o.m.:

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNÉERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

Fabriek van INDISCHE UITRUSTINGEN
 Eigen Kofferfabriek
G. KERNER & Co.
 BATAVIA DEN HAAG SOERABAJA
 Stationsweg 78 - Tel. H. 1038

Alle goederen worden onder garantie geleverd. Eventueele vergissingen worden aan onze filialen in Indië kosteloos hersteld.

BESCHIKBAAR.

MAGAZIJN VAN
Heerenhoeden en Pelterijen,
EDUARD PELGER,
 Prinsestraat 35 - Den Haag,
 Telefoon No. 3902.

BESCHIKBAAR.

Tagore's
Opvoedingsidealen

door NOTO SOEROTO
 Met 5 illustraties Prijs . . . f 2.20
 Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster

... Een boekje, als een vreemde bloem, waaraan wondere geuren ontzweven, deze Idealen van Tagore over opvoeding, in het stille woudheilgdom van Shanti Niketan opglanzend, dat stille oord, waar de vrede zelve schijnt te wonen. Er ruischt iets in deze idealen, als de melodie van een lied, in vreemde taal gezongen, dat heel uit de verte tot ons komt, ons dwingt tot stilstaan, tot luisteren; dat ons ontroert met een zonderlinge ontroering, half genot, half smart . . . (ELISE SOER in „De Tijdspiegel”).

Uitgave van „Hadi Poestaka”
 Boekhandel en Uitgeversmaatschappij
 Prinsestraat 47 Den Haag Tel. H. 474

Verkrijgbaar in iedere hoeveelheid

Prima Ports, Cherry, Malaga en Vermouth

JOS. BROUWERS

Wijnhandel

Kantoor: Noordeinde 202 DEN HAAG TEL. H. 4013

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.

Zaterdags na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL.

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30. DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Halleyst. 63. ROTTERDAM, J. F. FERWERDA, Calandstr. 24a. ARNHEM, G. J. HOESINK, Emmastraat 58.

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Hadi Poestaka

Boekhandel en Uitgevers-Maatschappij PRINSESTRAAT 47 DEN HAAG

Bij ons in voorraad:

37 gekleurde Wayangfiguren

in portefeuille (DARAH BHARATA, een verzameling van —, voorstellende hoofdpersonen uit de Wayang-Poerwa, geteekend door R. Soelardi onder leiding van Zijn Hoogh. Prins Prangwadono, Mangkoe Nagoro VII, met toelichting in Hollandsch en Javaansch).

PRIJS per stel f 5.50.

Deze uitgave dient om kringen, die tot nu toe vreemd stonden voor het Wayangspel, doch wel belangstelling hebben, eenigszins te oriënteren. Dit werk komt de leemte aanvullen in de kennis, vooral van het Europ. publiek, omtrent de unieke Wayangkunst der Javanen.

Wissel In- en Verkoop.

Credietbrieven.

Telegrafische

Uitbetalingen.

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 252 AMSTERDAM Telefoon N. 3290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen.

Handelsinformaties.

Rembours- en

Document.-Credieten.

„In West-Indië bestaat nog steeds geen kinderstrafwetgeving! Daar wordt h.v. een 15-jarige knaap wegens diefstal nog gestraft met „zes maanden openbare tewerkstelling.“ („De West“ van Vrijdag 30 December 1921).

Zou de schrijver niet weten, dat we in het „wilde“ Westen twee koloniën hebben, die waarschijnlijk wel even achterlijk zijn in dit opzicht, maar misschien in de toepassing der wet, als het hier vermelde geval in Suriname regel is, niet gelijk staan.

Ons althans is bekend, dat, toen een anderhalf jaar geleden het O. M. bij het kantongerecht der benedenwindsche eilanden tegen een diefje van 15 jaren gevangenisstraf eischte, de rechter bezwaar maakte in die richting mee te werken. Maar wat dan? Art. 41 van het Curaçaosche strafwetboek geeft den rechter op het voetspoor van ons oud art. 39 W. v. S. de bevoegdheid om te bevelen, dat het kind ter opvoeding in een gesticht of bij bijzondere personen zal geplaatst worden. Echter zijn geen gestichten door de wet of anderszins als zoodanig aangewezen, zoodat uitvoering van die bepaling niet voorkwam. Toch wist de rechter er op, uit den jongen in een passend milieu een vak te doen leeren en zoo tot een nuttig lid der maatschappij te maken, een uitweg. Hij overwoog, dat, waar de wet het opvoedingsgesticht niet aanwijst, de rechter bevoegd is zelf een gesticht uit te zoeken, en met medewerking van het bestuur van Scherpenheuvel werd zijne plaatsing daar gelast. Hulde!

Oostenrijksche dokter.

Dr. Benesch, de tweede Oostenrijksche dokter, is in het 4e en 5e district op Curaçao geplaatst; de eerste, dr. Gabriel, is reeds eenigen tijd op Bonaire werkzaam.

Dokter Ferguson.

Curaçao zonder dokter Ferguson — wie kan het zich voorstellen? Zeker niemand van het thans levende geslacht. De stokouden zullen zich den vader herinneren, niemand zal den beminnelijken, hulpvaardigen, bekwamen geneesheer, die thans in de laatst ontvangen bladen doen ons begrijpen, dat de laatste banden, die dokter Ferguson aan de kolonie binden, langzamerhand worden doorgesneden. Vele zijn de verplichtingen, die Curaçao en zijne inwoners aan dezen geneesheer heeft. Stads-geneesheer en lid van den Raad van bestuur — wij noemen slechts het voornaamste — is dokter Ferguson jaren geweest. Als oogheelkundige heeft hij zich een naam gemaakt tot ver buiten de kolonie. En tot het einde toe heeft hij in die hoedanigheid als buitengewoon gouvernementsgeneeskundige ook de onvermogenbevolking aan zich verbonden. Een welverdiende rust worde hem nog menig jaar geschonken.

Kapelmeester Boskaljon.

Na 27 jaren aan het hoofd van het militaire muziekcorps, waarvan hij 43 jaren deel uitmaakte, te hebben gestaan, heeft de adjudant-onderofficier-kapelmeester Boskaljon den militairen dienst verlaten. Algemeen geacht als mensch, gewaardeerd als musicus, mocht hij de dirigeerstok thans zijn zoon in handen geven. Officiëren en onderofficiëren hebben hem 2 April l.l. op waardige en welverdiende wijze gehuldigd.

Staking.

Begin Februari kondigde de heer Menkman, hoofdagent van de K. W. I. M., in overleg met de agentschappen der andere lijnen, ook in ons blad aan, dat primo April de loonen voor laden en lossen der booten zouden verlaagd worden, wegens slapte in het bedrijf en verlaging der vrachten.

Deze mededeeling werd nog in La Cruz geplaatst en is zeer zeker ook op andere wijze kenbaar gemaakt aan de bootwerkers. Toen we nu al twee maanden lang niets hoorden van eenig protest of actie, dachten we niet anders, dan dat de bootwer-

kers zich bij het onvermijdelijke hadden nee gelegd.

Maar dat was zoo niet. Stille waters hebben diepe gronden.

Toen 1 April de nieuwe maatregel, de verlaging van het tarief, zou worden toegepast, kwam plotseling het verzet, de staking.

Jammer, dat de mannen niet van te voren hebben gesproken of tot spreken waren uitgenoodigd, dan had deze staking kunnen worden voorkomen. Nu zijn Zondag de Maracaibo en Philadelphia voor der lossen of laden weer onze haven uitgegaan. De Diana en Venus vertrokken naar Bonaire, om daar de vracht van elkander over te nemen.

De staking duurt nu al een week, tot groot ongerief der reederijen en tot nadeel der bootslui, die nu totaal niets verdienen en, ongeorganiseerd, geen weerstandkas bezitten om het langer uit te zingen.

Het was een zeer gelukkige gedachte van het bestuur van den Roomsche Katholieken Volksbond om zijn bemiddeling aan te bieden tot slechting van het geschil.

God lof! die bemiddeling werd aanvaard, zoowel door de agentschappen als door de bootslieden.

Dat is een flinke stap in de goede richting. De bootslui staan nu niet langer ongeorganiseerd tegenover de patroons, die natuurlijk allen één lijn trekken.

Donderdag had er een vergadering plaats in de zaal der St. Jozefsgezellen aan de Overzijde.

Ver over de 150 mannen waren opgekomen. Dat was de eerste aanraking tusschen stakers en Volksbond.

Schuchter in den beginne, ietwat wantrouwend niet goed wetend dat deze vergadering alleen was belegd om grieven weg te nemen en onbillijkheden te regelen, kwam toch langzamerhand de volkszinnig los en openbaarde in roerenden eenvoud, hoe de verlaging van tarief gevoeld werd als onbillijk en onrechtvaardig.

De levensstandaard blijft hoog, de noodzakelijkste voedingsmiddelen blijven duur, kleeren zijn zeer hoog in prijs.

Het laden en lossen is geen geregeld werk, dat iedereen dag terugkeert, maar soms slechts een paar maal per week voorkomt. Ook eischt het niet immer volle werkdagen van 8 of 10 uur, maar geeft bij wijlen slechts verdienen van een paar uur.

Dit losse werk betaalt niet het onderhoud voor het gezin en daarom kan er van vermindering gesproken worden.

Pater Verriet en de heer John. Sprockel belooften de grieven der bootslui eerlijk te zullen overbrengen aan de verschillende directies der stoombootmaatschappijen.

Maandagavond is er weer vergadering.

Van harte hopen we, dat dan het geschil zal worden bijgelegd en de bootslui weer aan het werk kunnen gaan. (A. d. C.)

Uit den Verren Vreemde.

Anti-christen-beweging.

De politieke eb en vloed aan de Middellandsche zee, waarop wij hier meermalen wezen, blijft aanhouden. Telkens weer maken de politici van den dag zich wijs, het mogelijk zal zijn de kustlanden tegen den hoogen vloed te beschermen zonder machtige, dure dijken.

Na de zoo pijnlijke, gevoelige les, den Spanjaarden in het Rif onlangs toegediend door de Marokkanen, is nu Raisoeli weer in zijn laatste schuilplaats Tazaroet omsingeld. De plaats is genomen, maar..... Raisoeli ontkwam naar zijn volgende wijkplaats. Generaal Berenguer keerde naar Spanje terug, als de wrekende held.

In Spaansch Marokko gaat de kleine oorlog nu weer door, totdat de onbezorgdheid er weer in voldoende mate zal zijn teruggekeerd om Raisoeli gelegenheid te geven om dermaal een grooten, gevoeligen, bloedigen slag te slaan.

De Franschen konden uit Cilicië, de Italianen uit Meandere hun troepen terugtrekken, de regering van Angora haalt immers de goede verzorging van de Christen minderheden gewaarborgd. Hoe kan, hoe durft men het gelooven? vroegen wij te dezer plaatse. De heel hooge heeren, te Parijs

UITZENDING Hollandsche en Indische Diners

Hollandsche Diners van f 1.75, f 2.50, f 3.50, f 4.50 Soep, Croquetten, Aardappelen, Vleesch en Pudding Indische Diners met rijst vanaf f 2.50 Diners van zeven gerechten f 2.50 Kip met acht gerechten f 3.50 Kip met negen gerechten f 4.50

Aanbevelend, N. OESIN BEIJERSTRAAT 38 TELEFOON M. 5173

Wed. G. STREITWOLF Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tol. H. 2413 GUMMI SPONSEN SPONSEN ZAKKEN BADMUTSEN

Bevelen ons beleefd
aan voor levering
van alle soorten
Brandstoffen

N.V. Brandstoffenhandel v.h. F. BREURE & ZOON
Telefoon M. 1880 en M. 3331
Waldeck Pymontkade 88 - Den Haag

Stookt onze
1^e soort
Turfbriketten

blijven gekomen, konden en durfden het wel gelooven. Na besprekingen met de vertegenwoordigers van Konstantinopel en van Angora konden en durfden zij de oeprechtheid der verzekering zelfs niet meer in twijfel trekken. Alles wat ontworpen werd als politieke grondslag, waarop het Nabije Oosten zich zal hebben te ontwikkelen, was doorgetrokken van dien geest van goed geloof en goed vertrouwen. En thans?

Berichten over toenemende deportaties door de Kemalisten! De geheele mannelijke Grieksche bevolking van Trezonde zou, onder ellendige behandeling, naar het binnenland zijn gedreven. De wandaden, in verschillende plaatsen bedreven, moeten zelfs alles overtreffen, wat tot nu toe van dien aard bekend was. Zij schijnen gericht op een schadelijk uitroeien van de Christen minderheden. Om één staatkje uit de velen te geven, nemen wij het lot, de havenstad Samsoun, aan de Zwarte Zee, toebedeeld. 400 man ongeregelde Turksche troepen en 200 man geregelde Kemalisten streken er neer en hielden een volslagen opruiming van de overgebleven Grieksche bevolking, zonder eenig onderscheid van leeftijd of kunne.

In verschillende plaatsen moeten ook de Armeniërs het weer misgelden.

Nu komen jerniades van alle zijden. Is dat de dank der Kemalisten voor de poging die gedaan is, om tot verzachting te komen van de bepalingen van het verdrag van Sèvres? Is dat de manier, om de machthebbers(?) gunstig voor de Turken te stemmen, in hun strijd tegenover de Grieken? Eigenlijk is er altijd maar op los gemoord, nu is 't alleen nog maar wat erger. Nu roept Groot Brittannië de andere groote mogendheden onder de voormalige geallieerden op om naar de waarheid der geruchten een onderzoek in te stellen. Angora moet hiertoe toestemming en medewerking geven. Moet! En als 't zich hiertoe niet bereid verklaart, dan — dan zal men nader overwegen wat te doen! Maar Angora heeft, door deze manier van doen, juist getoond omaling te hebben aan alle groote heeren, die van buiten Turkije uit, Turkije willen bedillen. Kemalpacha liet op nieuw aan de heeren weten, dat hij op uitstekenden voet staat met Moskou. Rusland en Turkije werken samen. Hij heeft groote plannen tot het hervatten van den strijd tegen de Grieken. Dreigen de Christen mogendheden met „moederen“, dan zullen duizenden christenen in Turksch gebied hiervoor weer boeten.

Terzelfde tijd hoort men van een bijeenroeping van een conferentie van Oostersche volken te Genua. Ja, Indië, Perzië, Afganistan, Turkije, Armenië, Mesopotamië, Syrië, Palestina, Arabië, Egypte zouden daar vertegenwoordigd worden. Deze landen zouden allen autonomie eischen en hun toekomstige betrekkingen met de Europeesche landen zelf bepalen. Arabisch Palestina is, afgescheiden hiervan, al opgekomen tegen den vorm, waarin Engeland en Amerika een mandaat over Palestina toedenken. Koning Fei-woel van Irak, die door de Britten op den troon is gebracht, heeft den Britschen hoogten commissaris te Bagdad medegedeeld, dat de bevolking van zijn rijk weigert het Britsche mandaat over Mesopotamië te erkennen.

Het begint er op te lijken, of zich een blok van Mohamedaanse rijken aan 't vormen is, dat „los van alle christen overheersching en inmenging“ tot leuze zal kiezen. Een dergelijke nadering van den grooten Europeeschen oorlog zou weer zeer gecompliceerde, uiterst moeilijke problemen opwerpen. Er zou dan meer komen dan verhoogde werking van eb en vloed. Er zou dan een vloedgolf kunnen gaan over dat gedeelte van de wereld, waar Europa, Azië en Afrika bij elkander komen, tegen welke het wankel slaande Westen momenteel niet veel anders zou vermogen te doen, dan Engeland reeds in Egypte, Frankrijk reeds in Italië, Italië reeds in Tripolis hebben moeten doen: terugtrekken. Het eenige andere middel zou wezen: een oorlog, een groote oorlog zonder eind, van al wat mohamedaan is, ook buiten de bovengenoemde landen, tegen al wat christen is.

De financiën verslaaid aan morphine.

In verband met het te Genève verhandelde in de Internationale opiumcommissie hebben de Britsch-Indische bladen artikelen gegeven over den uitvoer van opium van Br. Indië, vooral naar China. Vechten zij de bevoegdheid dier L. O. C. aan, om over het opiumvraagstuk te oordeelen en te beslissen, zij geven een uiteenzetting van het standpunt der regering, dat o.i. de kans op het bereiken van een in-grijpende verbetering vooralsnog vrijwel te niet doet. Het is met de opiumkwestie overal en steeds hetzelfde, men zou naar de wereld uit willen helpen, maar de fiskus kan geen afstand doen van de enorme baten. In beginsel gaat men mee met de bestrijding van het kwaad, in de richting van eenzijdige geheele afschaffing, maar inderdaad rekent men er op, dat een goede reden de uitvoering van de mooie belofte wel weer op losse schroeven zal zetten. Met onwillige honden blijft 't slecht hazen vangen.

De stelling, door de Br.-Ind. regering ingenomen, wordt op de volgende wijze omschreven. Besluit een ander land zichzelf vrij te maken van het opiumgebruik, dan wil de

Ind. regering oeprecht medewerken om den invoer van opium naar dat land tegen te gaan, in overleg met de betrokken regering. Wil een land met dit oogmerk den invoer geheel verbieden, dan zal de uitvoer daarvan zelfs geheel stop gezet worden. Zoo zal b.v. geen toestemming verleend worden tot uitvoer uit Calcutta naar verboden China.

Maar de Ind. regering is niet genegen een voordeel prijs te geven om het te zien overgaan op Klein-Azië, Perzië, Afghanistan, Japan of China zelf, alle concurrerende producenten van opium. De Ind. regering heeft den handel gedurende jaren gedreven op open en eerlijke wijze. Indië levert een zuiver onvervalscht product, waarvoor men in 't algemeen meer betaalt dan voor het Turksche en Perzijsche maaksel. Het bevat minder morphine dan andere soorten. De Ind. regering kan dus niet inzien, dat er een reden zou bestaan om plaats te maken voor mededingers. Hiermede is rekening te houden, wil een verbodsbepaling eerbiediging verwachten.

Wat het gebruik in Indië zelf betreft, moet men in aanmerking nemen, dat het hier een gewoonte geldt, die reeds eeuwen bestaat. De groote meerderheid van de bevolking is er op gesteld, ook om de eigenschappen die opium als geneesmiddel heeft en om de rol ervan bij zekere ceremoniën. Zij kan en wil er niet ineens afstand van doen. De regering heeft echter toe te zien, dat het gebruik niet toeneemt en dat de controle den handel uit de handen van personen van bedenkelijk allooi houdt.

Naar hooge punten.

Terwijl wij ons in ons land in de terugkomst verheugen van den kapitein ter zee J. H. G. Kremer, den leider der jongste, met succes bekroonde, bestijging van het Sneeuwgebergte in Nieuw-Guinea, vragen de bladen onze aandacht voor twee expedities naar de hoogten van het Himalajagebergte, waarvan een te ondernemen door onze landgenooten den heer en mevrouw Visser-t Hooft, de Karakoeroemtoppen tot doel heeft, terwijl de andere, onder den Britschen generaal Bruce, zich naar den Mount Everest richt.

Onze landgenooten, getrainde bergklimmers, willen zich beperken tot de wetenschappelijke verkenning van toppen in Kaschmir, die de bescheiden hoogte van ± 7000 meter niet overschrijden, d.i. dan toch al enkele duizenden meters hooger dan de hoogste top der Alpen!

Volgens een correspondentie in de N. R. Ct., kan de bekende Noorsche reiziger Sven Hedin van dit plan goede resultaten verwachten. Diezelfde schrijver staat echter als een ongelooftige tegenover de kans van slagen van de poging van generaal Bruce, om den zich tot ± 8840 M. verheffenden Mount Everest geheel te bestijgen. Die onderneming kan veel leerrijks en merkwaardigs opleveren, maar het zal, volgens hem, niet mogelijk blijken hoven 7500 M. te leven en te werken door het gemis aan zuurstof. Hij wijst nog op andere bezwaren, die op zichzelf ook al zwaar genoeg zouden wegen, maar het zuurstof-gebrek is verreweg 't alles overheerschende.

Gen. Bruce is intusschen op weg naar de ± 8840 M. hoogte, hoogste kruin van de aarde. In 1921 werd de verkenning tot 6900 M. volbracht, d.i. al ruim 2000 M. hooger dan de Mont Blanc. Men meent aanwijzingen gevonden te hebben voor de verder te volgen route, over de ruwe, kale rotsenmassa. Men hoopt, tegen Sven Hedin's voorspelling in, berekend te zijn op alle moeilijkheden van klimaat, luchtgehalte, luchtdruk, verpleging, enz.

De staf van Europeesche medewerkers, welke den leider vergezellen, vinden wij als volgt opgegeven: luit.-kol. Strutt, de kapiteins Finch, Bruce, Morris, verder Dr. Longstaff, Dr. Wakefield, Dr. Somerville, Crawford en Mallory. Bij de voorbereiding en verkenning in 1921 heeft kolonel Howard Bury een leidende rol vervuld.

Hetgeen Sven Hedin opmerkt, is den voorbereiders der onderneming toch niet onbekend geweest, daarom geven wij de hoop en het geloof in de mogelijkheid van slagen nog niet prijs.

De zegeningen van het Sovjet-bestuur.

Wij lezen verbluffende cijfers over de wijze, waarop Bokhara, door zijn inlijving als sovjetrepubliek bij de Russische sovjet-federatie tot den bedelstaf is gebracht. De buitengewone uitgaven van de sovjet-republiek Bokhara bedroegen in het jaar 1920: 1.315.764.749 roebel, welke gedeekt werden door een leening te Moskou van 1.153.689.300 roebel en het uitgeven van 415.197.000 roebel in papier. In 1921 bedroegen de uitgaven 62.660.910.221 roebel, waarvan Moskou slechts 5 milliard wilde dekken. De overige 57 milliard moesten door de uitgifte van papieren geld gedeekt worden. De inkomsten beliepen slechts 75 miljoen of 0.125 procent der uitgaven. Het heffen van belastingen in natura mislukte geheel en al. In plaats van 4.000.000 poed graan kreeg men slechts 800.000 poed binnen; in plaats van 60.000 schapen, stond de bevolking er slechts 12.000 af. De raming voor dit jaar voorziet in een tekort van 1.125.000.000.000, waarvan 60 milliard door uitgifte van papieren geld gedeekt moet worden.

Instituut W. G. TAANMAN
de Perponcherstraat 101—103 's-Gravenhage

- Afd. A. Opleiding voor eindexamen H. B. S. 5-j. c. Inst. voor de Marine, Milit. Acad., Cand. O.-I. amb.
- Afd. B. Opleiding voor Cadettensch., Zeevaartsch., Middelb. Kol. Landbouwsch., Machinistensch., enz.
- Afd. C. Lager Onderwijs voor Leerl. van af 6 jaar. Opl. 1ste kl. Gymn. en H. B. S.

MEDICINALE KRUIDEN

van A. KRAJENBRINK, Soerabaja, Java (N. O. I.)

- DIABETA** tegen Suikerziekte in elk stadium
- AGENTIA** tegen Verval van Krachten, Uitputting, Zwakte
- PANAS** tegen Malaria
- RHOIDIN** tegen Aambeien (haemorrhoiden)
- ABDOMIN** tegen Dysenterie, Chronische Diarree
- LAXA** tegen Vetzucht, Hardlijvigheid

Verkrijgbaar bij de „Centraal Apotheek „DE KOZDOE“, Fred. Hendriklaan 166, Scheveningen, Telefoon Sch. 1053 15

BESCHIKBAAR.

Naamlooze Vennoetschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming
voorheen P. J. JANSEN.
Eenig adres: **Koninginnegracht 1D.**
(over Hoofd-Ingang Dierentuin)
te 's-Gravenhage.

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
... .. en Maand-Auto's

Dag en Nacht geopend

BESCHIKBAAR.

Zijt Gij Abonné

van het rijk Geïllustreerde
Maandblad

NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
aan bij de Administratie

Nobelstraat 20 Den Haag

Telefoon H. 474 Telefoon H. 475

L. E. NIEUWENHUIZEN
LEIDEN - HOLLAND 126
Blikgroenten: Rood etiket (beste kwaliteit)
Groen „ (tusschensort)
Huishoudgroenten merk „Sleutels“
SPECIALITEIT IN GEZOUTEN GROENTEN

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

N.V. Gogarn's Meubilering-MIJ
V/H LE COINTRE & CO.

*Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Tapijten*

Modelhuis: Noordeinde 64
S-GRAVENHAGE TEL. H. 8088

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM“
Anna Paulownastraat 30a, Tel. M. 947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

FAMILIE-BIOSCOOP

Prinssestraat 40 Telefoon H. 7477

VOORSTELLING

Iederen avond 8 uur

Zaterdag, Zondag en Woensdagmiddag speciale

KINDER-MATINEE'S

Heerlijke middagen voor de kinderen.

OLYMPIA THEATER

Prins Hendrikplein 3 - Tel. M. 814

Elken Vrijdag nieuw afwisselend programma.

Doorlopende Voorstelling, aanvang 8 uur.

Plaatsbespreking kan per telefoon geschieden.

Perfect Boston, Fox-trot en One-step of Tango voor f 30.
in zes privé-lessen, bij **Bé W. Meulman** (v. d. Haagen's Dans-Instituut)
Willemstraat 20-22 - 's-Gravenhage - Tel. N. 3068
Modernste stijl en variaties door hem uit Londen en Parijs medegebracht. Vraag inlichtingen bij het goeode Haagsche publiek.

Mededeelingen.

**Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:
WERKKRACHTEN TEN BEHOEVE DER
KOLONIEN.**

Oost- en West-Indische werkgevers hier te lande worden uitgenoodigd om, wanneer in de vervulling van betrekkingen moet worden voorzien, hiervan mededeeling te doen aan het Informatiebureau der Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag.

VOOR DE AFDEELINGEN.

Ingevolge besluit ter laatste hoofdbestuursvergadering op 28 April l.l. genomen, wordt ter kennis van de afdeelingen gebracht, dat de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, waarvan de heer J. Hovens Greve algemeen secretaris is, het voornemen heeft om voor een 14-tal departementen in kleinere steden en dorpen docenten beschikbaar te stellen, die een bepaald onderwerp zullen behandelen in cursussen van eene strekking als de Engelsche tutorialclasses. Kan de medewerking verkregen worden van een spreker over een Indisch onderwerp, dan zou met het secretariaat van genoemde maatschappij overleg kunnen plaats hebben.

Ter leestafel, Heulstraat 17, ligt De Economische toestand van Suriname in 1921 (verslag uitgebracht door de Vereeniging voor Handel en Nijverheid in Suriname).

Van de Vereeniging: Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam:

In het 18e jaarverslag, over 1921, wordt melding gemaakt van het aftreden als Directeur op 31 December 1921 van den heer O. Kamerlingh Onnes, die als zoodanig opgevolgd werd door den heer Mr. R. Chambers.

Het verslag bevat voorts een resumé van de vele en belangrijke verrichtingen der vereeniging op het gebied der handelsbetrekkingen. In de Rekening en Verantwoording is de invloed der algemeen heerschende malaise merkbaar. Het verslag, dat voor de leden van Oost en West ter inzage ligt op de leestafel, Heulstraat 17, is verlicht met enkele goed uitgevoerde photo's, o.a. van het tegenwoordige gebouw met de aangekochte perceelen in de Oudebrugsteeg.

**Van het Informatie-Bureau:
(Heulstraat 17, Den Haag).**

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

P. Franck, Brunhildestrasse 7Hb, Schönberg, Berlin, als taxi-dermist bij het Zoölogisch Museum en Laboratorium van 's Lands Plantentuin te Buitenzorg;
Dr. I. M. van der Vlerk, Nienhuys-Ruijskade 88, Muiderberg, als tijdelijk geoloog bij 's Lands Mijndiensten;
Mej. N. Bieger, Wilhelmina-gasthuis, Amsterdam, als verpleegster 1ste klasse bij de Militaire Hospitalen;
Mej. M. Mellenberg, St. Joris-Gasthuis, Delft, als verpleegster 1ste klasse bij het Krankzinnigenwezen.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's lands dienst in Nederlandsch Oost-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

Ambtenaar bij de rechterlijke macht (Doctorandi in het Nederlandsch recht of in de Nederlandsche rechtswetenschap, die geslaagd zijn in het examen bedoeld bij art. 141, 2de lid, der Hooger-onderwijswet).

Ambtenaar bij den bureaudienst (Doctorandi in het Nederlandsch recht of in de Nederlandsche rechtswetenschap).
Leeraren in de Nederlandsche taal.
Leeraren in de wis- en natuurkunde. K. V.,
Leeraren in het teekenen (akte Mg),
Leeraren in de geschiedenis,
Leeraren in de aardrijkskunde,
Leeraren in de plant- en dierkunde, allen volledig bevoegd.

Civiel-ingenieur bij het middelb. techn. onderwijs.
Onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs.
Onderwijzer met de hoofdkate en lagere akte wiskunde voor het meer uitgebreid lager onderwijs.
Onderwijzer bij het landbouwonderwijs.
Stenografen ten behoeve van den Volksraad.
Twee directrices bij de militaire hospitalen.
Verpleegster 1ste klasse bij het krankzinnigenwezen.

Verpleegster 1ste klasse voor de militaire hospitalen.
Verpleger 1ste klasse voor de militaire hospitalen.
Verpleegster 1ste klasse voor de operatiezaal.
Landbouwleeraar (landbouwkundig ingenieur).
Veearts bij den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst.
Opzichter van den waterstaat en de burgerlijke openbare werken en voor de landsgebouwen (gediplomeerden).
Bij den dienst der Staatsspoorwegen:
Opzichter werkplaats voor afd. locomotiefstelplaats en rij- en voertuigbouw en afd. instrumentmakerij.
Bij den dienst der Staatsspoorwegen (in tijdelijken dienst):
Technicus voor electro-zwakstroom.
Gouvernements-accountant in vasten dienst.
Adjunct-gouvernements-accountants in tijdelijken dienst.

Zij, die voor uitzending tot een dezer betrekkingen in Nederlandsch Oost-Indië in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 9de Afdeling, onderafdeeling B, van het Ministerie van Koloniën.

Mutaties van 17 tot 24 Mei 1922.

Nieuwe Leden.

R. A. Motta, Zandvoort, Brugstraat 5A (afdeeling Haarlem), f 5.
J. G. Scheurer, Lid van de 2de Kamer der Staten-Generaal, te Ermelo, f 5.
H. W. J. Doorn, Officier-Vlieger v. d. Kon. Marine te Helder, f 5.
Mevr. Wed. J. A. Bosmans, Paramaribo, Watermolenstraat 206, f 5.
W. J. Engelen, Sin. Student, Haarlem, Wouwerstraat 6, f 2.50.
Mr. Is. Cassutto, O.I. Ambtenaar m. v., Den Haag-Hendriklaan 177, f 5.
L. O. Bentum, O.-I. Ambtenaar m. v., Assen, Wouterstraat 1, f 5.
W. Hockendijk, Onderw. O.-I., Leiden, Parkstraat 15.
J. Reinders, Directeur Hotel-Pension-Restaurant „De Hoek“, te Bloemendaal, f 5 (afdeeling Haarlem).

Afschrijven.

H. Williams, Geneesheer te Paramaribo.
Mr. A. W. ten Bosch, Voorzitter Landraad, Den Haag, Laan van Meerdervoort 187.
M. A. Cremer, Breda, Teteringen, Baronielaan 41.
P. A. de Jager, Inspecteur Gevangeniswezen, Weltevreden, Tanah Njonja 3.

Adresveranderingen.

D. E. Zuidhof, Onderw. 1ste kl. O.-I., van: Doorn Utrecht naar: Haarlem, Parklaan 94, f 5.
F. K. Scherius, oud-Hoofdingenieur, van: Wiesbaden, tel Riviera, naar: Schliersee, Oberbayern, p.a. Hotel Seefeld.
F. H. Sanders, Ambtenaar B. B., van: Amersfoort, naar: straat 27, naar: Weltevreden, Dep. B. B.
J. A. Liems, Landbouwleeraar, van: Paramaribo naar: Apeldoorn, Oranjelaan 9, f 5 (contributie '22 reeds betaald).
S. E. Juta, Districts-Commissaris, van: Coronie naar: Den Haag, Anton de Haenstraat 12, f 5 (contributie reeds betaald).
Dr. M. Polak, van: St. Martin (Curaçao) naar: Paramaribo, District Nickerie (Suriname).
J. Bakker, van: Coronie naar: Paramaribo, Kwakweg 48.
Dr. A. N. Barend, van: Lelydorp naar: Station Aikma.
H. R. Yda, van: Plantage „La Liberté“ naar: Plantage „Crappahok“, Nickerie.
K. Hoving, Onderwijzer 1ste kl., van: Oudekerk (Groningen) naar: Weltevreden, Dep. v. O. en E.
G. J. Dijkerman, Burgemeester, van: Den Haag, Laan van Meerdervoort 193, naar: Soerabaya, Simpang.
Dr. L. G. den Berger, Ambt. Dep. v. Landbouw, van: Meerdervoort naar: Den Haag, p.a. Mr. C. J. Snijders, Laan van Meerdervoort 317, f 5.
H. Heins, Onderwijzer, van: Rotterdam, Persoonsbuurt 79, naar: Weltevreden, Dep. v. O. en E.
P. B. van Staden ten Brink, Kap. Inf., van: Bandoeng naar: D. v. O., naar: Weltevreden, Oud Gondangdia, f 5.
J. Schuit, Amsterdam, van: p.a. Ned.-Ind. Landbouwmij., Singel 250, naar: Van Eeghenstraat 167.
Th. Ketjen, Den Haag, van: Waldeck Pyrmontkade naar: Van Blankenburgstraat 13, p.a. Kantoor Geconserveerde Part. Nachtveiligheidsdienst.
J. W. Dankmeijer, Ass.-Resident, van: Weltevreden, naar: van B. B., naar: Moewara-Teweh.
F. A. V. van Opdorp, Contr. P. T. T., van: Den Haag, Adelheidstraat 156, naar: Weltevreden, p.a. Hoofdbureau Post en Telegrafie.
J. L. A. M. Deinges Braininga, Employé s.f. Tjolomadoe, van: Nederland terug naar: Solo, p.a. s.f. Tjolomadoe.
J. Th. G. van Boldrik, Luitenant Art., van: Nijmegen, Mesdagstraat 67, naar: Bandoeng, D. v. O.
F. J. Nellensteijn, Scheikundig Ingenieur, van: Den Haag, Kranenburgweg 3, naar: Delft, Cornelisstraat 15, f 5.
Mr. J. J. W. Eekhout, wd. Gouv. Secretaris in Suriname, van: Paramaribo naar: Ministerie van Koloniën te 's-Gravenhage, f 5.
Th. Hondius van Herwerden, Amsterdam, van: p.a. Harpen en Rodenburg naar: Vossiusstraat 14.

N. BLOM - SCHEVENINGEN
BEËDIGD EXPERT
Badhuisweg 33. Tel. S 3029

Inkoop van Paarlen, Brillanten
en oude Indische Brillanten ::

H. S. VAN HASSELT, NOORDEINDE 94-94a, DEN HAAG
HEEREN- EN DAMESKLEERMAKER
Uitsluitend Engelsche Stoffen - Specialiteit Indische Uitrustingen

Vereeniging „OOST en WEST”.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

WONING VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag. Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, koffiedrinken en dineeren; logeeren f1.50, noemenmaal f0.75 en diner f1.—. Aanvragen te richten aan den heer J. C. HIETINK, Directeur.

WONING VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.04.
- e. „Ontwaakt”. Ter nagedachtenis aan CORN. W. BLIJD, door Th. A. C. COMVALIUS te Paramaribo. Prijs: f 1.50.

N.B. Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Solo, residentie Soerakarta, Java.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Muziek- en Zanglessen.
- Teeken- en Schilderlessen.
- Lessen in Moderne Talen.
- Fransche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.
- Opleiding admittie examen H.B.S. en Gymnasium.
- Schrijf-, Type- en Vertaalwerk.
- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of Hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische Massage en Manicure, uitsluitend voor Dames en Kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag. Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de Opvoeding van kinderen, omtrent Hotels, Pensions, Inrichting, Medische Hulp, Onderwijs, enz.

Uitsluitend eerste klasse MUZIEKINSTRUMENTEN
SNAREN, enz.
Inruilen en Repareeren
LANSBERG's Muziekhandel
Schoolstraat 23 - DEN HAAG - Tel. H. 7324

VAN STRAALen MONSIEUR & ERKELENS.
WIJNHANDEL
Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.
Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw
Piet Heinplein, Tel. { M. 3874
 M. 3875

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT
Kristal - Porselein
VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland” te Gouda. 109
MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
Garantie voor gave overkomst.

BESCHIKBAAR.

N.V. Vereenigde Bakkerijen DE HAAGSCHE BROODFABRIEK en DE OUDE VETTE HEN
Telefoon MARNIX 3820 Telegr.-Adres THEARIO
Fabriek en Kantoor:
Bilderdijkstraat 139
LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK
met speciale afdeeling **BANKETBAKKERIJ.**
Eigen winkels in alle deelen der stad.
Onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wagenlagen.

Leverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Leverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Wereldmerk IBACH.

L. C. JACOBI

's-GRAVENHAGE

SOERABAYA

Regentesselaan 123, Tel. M. 1403

Wendt U voor

**Koop, Huurkoop, Verhuur
Inruilen, Repareeren, Stemmen
Transport**

tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het
meest bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

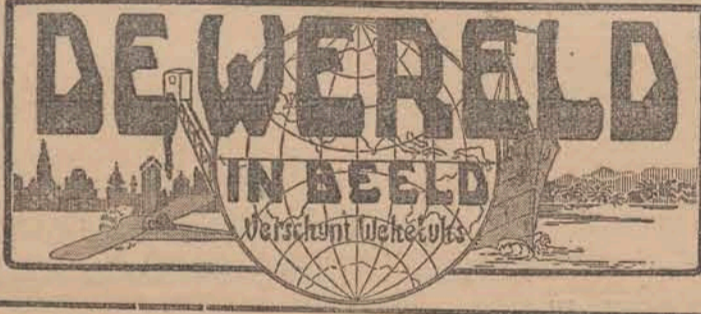
J. P. C. NICOLAÏ & ZONNEN

HOF-KLEEDERMAKERS

Dr. Kuyperstraat 2 Tel. H. 3140

's-GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeentelieferanciers

JAAR-ABONNEMENT

franco per post of bij den Boekhandel (bij vooruitbetaling)

f 10.40

KWARTAAL-ABONN.

f 2.60

WEEK-ABONNEMENT

20 cent

ADVERTENTIE-TARIEVEN

AAN TE VRAGEN BIJ
DE ADMINISTRATIE.

BUREAUX-ADMINISTRATIE

PRINSESTRAAT 47

(HOEK JUFFR. IDA STRAAT)

„DE WERELD IN BEELD” is het rijkst geïllustreerde weekblad van Nederland; elk nummer bevat minstens 70 kiekjes uit alle landen.

Het stelt U in beeld op de hoogte van al het wereldgebeuren in de afgelopen week; bovendien geeft het een schat van afbeeldingen van al het bezienswaardige uit alle oorden der aarde.

De Hoofdredacteur, de gep. luit. H. C. C. CLOCKENER BROUSSON geeft er geregeld zijn „PENKRASSEN” van vroeger welbekend, en in de rubriek „UIT VEEL BEWOGEN DAGEN” vertelt hij er op zijn eigen boeiende wijze van zijn herinneringen uit de dagen der revolutie in Duitsland.

Voor den tekst hebben vele schrijvers van naam hun medewerking gegeven, o. w. HERMAN MIDDENDORP, THÉRÈSE HOVEN, CHARLES KRIENEN etc.

Proefnummers met fraaien omslag in kleuren zijn te verkrijgen aan alle kiosken en aan het bureau:

PRINSESTRAAT 47 — DEN HAAG.

A. SCHRÖDER & CO.

GROENMARKT 25-26 'S-GRAVENHAGE

Voor het a.s. BADSEIZOEN

brenge wij wederom een **pracht-collectie** in

Badcostuums voor heeren, dames en kinderen

Badmantels-gummi-Badmutsen in groote verscheidenheid

Badhanddoeken - Schoenen - Matten

Badzeep en Badzouten

Pianos en vleugels
DUCANOLA
NON PLUS ULTRA
F. A. C. F. VAN DER DOES
LANGE HOUTSTRAAT 9
DEN HAAG
BRED-MAASTRICHT
Vraagt catalogus

Brengt een bezoek aan „Boeatan
Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid

P. B. VAN MOORSEL & CO

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-9 - Telefoon 2908 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank

's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. G. COSTER te Winnipeg